

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

7 Δεκεμβρίου 2020

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 244

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

- 1 **102.** Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 2000/54/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως έχει τροποποιηθεί με τις οδηγίες 2019/1833/ΕΕ και 2020/739/ΕΕ της Επιτροπής (Ε.Ε. L 262/17.10.2000, L 279/31.10.2019 και L 175/04.06.2020)
- 2 **103.** Τροποποίηση του π.δ. 156/2004 «Περί κανονισμού στολής υπηρεσίας των μελών της Ολομελείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου» (Α' 125), όπως ισχύει μετά την τροποποίηση του με το π.δ. 123/2014 (Α' 197).

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 102 (1)

Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 2000/54/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως έχει τροποποιηθεί με τις οδηγίες 2019/1833/ΕΕ και 2020/739/ΕΕ της Επιτροπής (Ε.Ε. L 262/17.10.2000, L 279/31.10.2019 και L 175/04.06.2020)

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των παρ. 1, 2, 3 του άρθρου 1 και παρ. 3 και 4 του άρθρου 5, του ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου» (Α' 34), όπως το άρθρο 3 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 65 του ν. 1892/1990 (Α' 101) και το άρθρο 4 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 του ν. 1440/1984 (Α' 70) και τροποποιήθηκε εν τέλει με το άρθρο 50 του ν. 4342/2015 (Α' 143).
2. Τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 2, του άρθρου 41 και της παρ. 1 του άρθρου 73 του «Κώδικα νόμων για

την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων» (εφεξής Κ.Ν.Υ.Α.Ε.), ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3850/2010 «Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων» (Α' 84).

3. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» (Α' 98).

4. Την υπό στοιχεία Υ 70/30.10.2020 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Θεόδωρο Σκυλακάκη» (Β' 4805).

5. Την υπ' αρ. 02/17.07.2020 γνώμη του Συμβουλίου Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων (Σ.Υ.Α.Ε.).

6. Την υπ' αρ. οικ. 28753/1562/14.07.2020 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

7. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

8. Την υπ' αρ. 187/2020 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά από πρόταση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Εσωτερικών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

(άρθρο 1 οδηγίας 2000/54/EK)

Σκοπός - Αντικείμενο - Πεδίο εφαρμογής

1. Σκοπός του παρόντος διατάγματος είναι:

α) η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων προς τις διατάξεις της οδηγίας 2000/54/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2000 «για την προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία (έβδομη ειδική οδηγία κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 16 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου)» (ΕΕ L262, σελ. 21, της 17.10.2000), όπως έχει τροποποιηθεί με τις διατάξεις:

αα) της οδηγίας 2019/1833/ΕΕ της Επιτροπής, της 24ης Οκτωβρίου 2019 «για την τροποποίηση των παραρτη-

μάτων Ι, ΙΙΙ, V και VI της οδηγίας 2000/54/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά καθαρά τεχνικές προσαρμογές» (ΕΕ L 279, σελ. 54 της 31.10.2019) και

αβ) της οδηγίας 2020/739/ΕΕ της Επιτροπής, της 3ης Ιουνίου 2020 «για την τροποποίηση του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 2000/54/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τη συμπερίληψη του ιού SARS-CoV-2 στον κατάλογο των βιολογικών παραγόντων για τους οποίους είναι γνωστό ότι προσβάλλουν τον άνθρωπο, και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1833 της Επιτροπής» (ΕΕ L 175, σελ. 11 της 04.06.2020), και

β) η κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων του εθνικού δικαίου για την προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία, δεδομένου ότι με την οδηγία 2000/54/EK κωδικοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο οι διατάξεις της οδηγίας 90/679/ΕΟΚ, όπως είχε τροποποιηθεί από τις οδηγίες 93/88/ΕΟΚ, 95/30/ΕΚ, 97/59/ΕΚ και 97/65/ΕΚ, και οι διατάξεις των οδηγιών αυτών έχουν ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο με τα:

βα) π.δ. 186/1995 «Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες του Συμβουλίου 90/679/ΕΟΚ και 93/88/ΕΟΚ» (Α' 97),

ββ) π.δ. 174/1997 «Τροποποίηση π.δ. 186/1995 "Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 90/679/ΕΟΚ και 93/88/ΕΟΚ" (Α' 97) σε συμμόρφωση με την οδηγία 95/30/ΕΚ» (Α' 150) και

βγ) π.δ. 15/1999 «Τροποποίηση του π.δ. 186/1995 "«Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 90/679/ΕΟΚ και 93/88/ΕΟΚ" (Α' 97) , όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 174/1997 (Α' 150), σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 97/59/ΕΚ και 97/65/ΕΚ της Επιτροπής» (Α' 9).

2. Το παρόν προεδρικό διάταγμα έχει ως αντικείμενο την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλειά τους, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης των κινδύνων που προέρχονται ή μπορούν να προέλθουν από την έκθεση, κατά τη διάρκεια της εργασίας σε βιολογικούς παράγοντες. Οι διατάξεις του εφαρμόζονται επιπλέον των γενικών διατάξεων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων που ισχύουν κάθε φορά.

3. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται σε όλες τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, ανεξαρτήτως κλάδου οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο κατατάσσονται, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 2 του «Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων» (Κ.Ν.Υ.Α.Ε.), ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3850/2010 «Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων» (Α' 84).

4. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των κείμενων διατάξεων βάσει των οποίων γίνεται εναρμόνιση του εθνικού δικαίου με τις διατάξεις της οδηγίας 2009/41/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την περιορισμένη χρήση γενετικά τροποποιημένων μικροοργανισμών» (με τη οποία καταργήθηκε η οδηγία 90/219/ΕΟΚ και οι τροποποιήσεις αυτής) και της οδηγίας 2001/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον και την κατάργηση της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ του Συμβουλίου», όπως ισχύει (με τη οποία καταργήθηκε η οδηγία 90/220/ΕΟΚ και οι τροποποιήσεις αυτής)

Άρθρο 2

(άρθρο 2 οδηγίας 2000/54/EK)

Ορισμοί - κατάταξη

1. Για τους σκοπούς του παρόντος νοούνται ως:

α) Βιολογικοί παράγοντες: Οι μικροοργανισμοί, μεταξύ των οποίων και οι γενετικά τροποποιημένοι, οι κυτταροκαλλιέργειες και τα ενδοπαράσιτα του ανθρώπου, που είναι δυνατόν να προκαλέσουν οποιαδήποτε μόλυνση, αλλεργία ή τοξικότητα.

β) Μικροοργανισμός: Η μικροβιακή οντότητα, κυτταρική ή μη κυτταρική που είναι ικανή να αναπαράγεται ή να μεταφέρει γενετικό υλικό.

γ) Κυτταροκαλλιέργεια: Η in-vitro ανάπτυξη κυττάρων που προέρχονται από πολυκύτταρους οργανισμούς.

δ) Αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας: οι αρμόδιες υπηρεσίες σύμφωνα με το άρθρο 69 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε.

2. Οι βιολογικοί παράγοντες κατατάσσονται σε τέσσερις ομάδες κινδύνου, ανάλογα με το βαθμό του κινδύνου μόλυνσης:

α) Βιολογικός παράγοντας της ομάδας 1: Είναι ο βιολογικός παράγοντας που είναι απίθανο να προκαλέσει ασθένεια στον άνθρωπο.

β) Βιολογικός παράγοντας της ομάδας 2: Είναι ο παράγοντας που μπορεί να προκαλέσει ασθένεια στον άνθρωπο και ενδέχεται να συνιστά κίνδυνο για τους εργαζόμενους, ενώ δεν υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να εξαπλωθεί στο κοινωνικό σύνολο. Γενικώς υπάρχει αποτελεσματική προληπτική ή θεραπευτική αγωγή.

γ) Βιολογικός παράγοντας της ομάδας 3: Είναι ο παράγοντας που μπορεί να προκαλέσει σοβαρή ασθένεια στον άνθρωπο και συνιστά σοβαρό κίνδυνο για τους εργαζόμενους. Ενδέχεται να υπάρχει κίνδυνος να διαδοθεί στο κοινωνικό σύνολο, αλλά, γενικώς υπάρχει αποτελεσματική προληπτική ή θεραπευτική αγωγή.

δ) Βιολογικός παράγοντας της ομάδας 4: Είναι ο παράγοντας που προκαλεί σοβαρή ασθένεια στον άνθρωπο και συνιστά σοβαρό κίνδυνο για τους εργαζόμενους, ενδέχεται να παρουσιάζει υψηλό κίνδυνο διάδοσης στο κοινωνικό σύνολο και για τον οποίο συνήθως δεν υπάρχει αποτελεσματική προληπτική ή θεραπευτική αγωγή.

3. Αν ένας αξιολογούμενος βιολογικός παράγοντας δεν είναι δυνατόν να καταταχθεί σαφώς σε μία από τις ομάδες της παρ. 2 πρέπει να κατατάσσεται στην υψηλότερη εξεταζόμενη ομάδα κινδύνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ

Άρθρο 3
(άρθρο 3 οδηγίας 2000/54/EK)
Εντοπισμός και εκτίμηση των κινδύνων

1. Για κάθε δραστηριότητα που ενδέχεται να συνεπάγεται κίνδυνο έκθεσης σε βιολογικούς παράγοντες, ο εργοδότης οφείλει να έχει στη διάθεσή του μια γραπτή εκτίμηση των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων, σύμφωνα με το άρθρο 43 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε.

2. Στην εκτίμηση αυτή προσδιορίζεται η φύση, ο βαθμός και η διάρκεια της έκθεσης των εργαζομένων, ώστε να είναι δυνατό να εκτιμούνται όλοι οι κίνδυνοι για την ασφάλεια ή την υγεία των εργαζομένων και να καθορίζονται τα ληπτέα μέτρα.

3. Για τις δραστηριότητες που συνεπάγονται έκθεση σε βιολογικούς παράγοντες διαφόρων ομάδων, ο κίνδυνος εκτιμάται με βάση τον κίνδυνο που παρουσιάζουν όλοι οι επικίνδυνοι βιολογικοί παράγοντες που είναι παρόντες.

4. Η εκτίμηση πρέπει να επαναλαμβάνεται τακτικά και, οπωσδήποτε, όταν μεταβάλλονται καθ' οιονδήποτε τρόπο οι συνθήκες που επηρεάζουν την έκθεση των εργαζομένων στους βιολογικούς παράγοντες.

5. Ο εργοδότης οφείλει να παρέχει στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας τα στοιχεία στα οποία βασίζεται η εκτίμηση της παρ. 1.

6. Κατά τη διενέργεια της εκτίμησης κινδύνου που προβλέπεται στην παρ. 1, λαμβάνονται υπόψη όλα τα διαθέσιμα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων:

α) η κατάταξη των βιολογικών παραγόντων οι οποίοι συνιστούν ή ενδέχεται να συνιστούν κίνδυνο για την υγεία του ανθρώπου, όπως αναφέρεται στο παράρτημα ΙΙΙ.

β) οι συστάσεις της αρμόδιας επιθεώρησης εργασίας, σύμφωνα με τις οποίες ο βιολογικός παράγοντας πρέπει να ελέγχεται για να προστατεύεται η υγεία των εργαζομένων, στην περίπτωση που οι εργαζόμενοι εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν στον βιολογικό αυτόν παράγοντα λόγω της εργασίας τους.

γ) οι πληροφορίες για τις ασθένειες οι οποίες ενδέχεται να προσβάλλουν τους εργαζόμενους λόγω της εργασίας τους.

δ) οι αλλεργικές ή τοξικές συνέπειες που είναι δυνατόν να έχει η εργασία τους.

ε) η γνώση μιας ασθένειας που έχει διαγνωσθεί σε έναν εργαζόμενο και η οποία συνδέεται άμεσα με την εργασία του.

Άρθρο 4
(άρθρο 4 οδηγίας 2000/54/EK)
Εφαρμογή των διαφόρων άρθρων σύμφωνα με την εκτίμηση των κινδύνων.

1. Οι διατάξεις των άρθρων 5 έως 17 του παρόντος διατάγματος δεν εφαρμόζονται, εάν από τα αποτελέσματα της εκτίμησης των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων που προβλέπεται στο άρθρο 3 αποδεικνύεται ότι η έκθεση ή η ενδεχόμενη έκθεση αφορά βιολογικό παράγοντα της ομάδας 1, με κίνδυνο για την υγεία των εργαζομένων που δεν μπορεί να προσδιοριστεί. Θα πρέ-

πει, ωστόσο, να τηρούνται οι προβλέψεις του σημείου 1 του παραρτήματος VI.

2. Εάν από τα αποτελέσματα της εκτίμησης κινδύνου του άρθρου 3 προκύπτει ότι ενώ το αντικείμενο της δραστηριότητας δεν περιλαμβάνει ηθελημένη πρόθεση χειρισμού ή χρήσης κάποιου βιολογικού παράγοντα, εντούτοις η άσκηση της δραστηριότητας μπορεί να οδηγήσει σε έκθεση των εργαζομένων σε κάποιο βιολογικό παράγοντα, όπως κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων, ενδεικτικός κατάλογος των οποίων περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι, τότε εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13 και 14, με την επιφύλαξη αν βάσει των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης στο άρθρο 3 εκτίμησης κινδύνου, η εφαρμογή τους δεν κρίνεται αναγκαία.

Άρθρο 5
(άρθρο 5 οδηγίας 2000/54/EK)
Αντικατάσταση

Ο εργοδότης αποφεύγει τη χρήση επιβλαβών βιολογικών παραγόντων, εφόσον αυτό επιτρέπεται από τη φύση της δραστηριότητας, αντικαθιστώντας τους από βιολογικούς παράγοντες οι οποίοι υπό τις συνθήκες χρήσης τους και βάσει των υπάρχουσών γνώσεων είναι ακίνδυνοι ή λιγότερο επικίνδυνοι για την υγεία των εργαζομένων.

Άρθρο 6
(άρθρο 6 οδηγίας 2000/54/EK)
Περιορισμός των κινδύνων

1. Η έκθεση των εργαζομένων σε βιολογικούς παράγοντες πρέπει να προλαμβάνεται όταν, από τα αποτελέσματα της εκτίμησης των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων που προβλέπεται στο άρθρο 3, προκύπτει ότι υπάρχει κίνδυνος για την υγεία ή την ασφάλειά τους.

2. Εάν δεν είναι τεχνικά δυνατή η εξάλειψη του κινδύνου της έκθεσης των εργαζομένων σε βιολογικό παράγοντα, ο εργοδότης, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της δραστηριότητας και την εκτίμηση κινδύνου που προβλέπεται στο άρθρο 3, διασφαλίζει ότι ο κίνδυνος έκθεσης περιορίζεται στο ελάχιστο ώστε να προστατεύεται επαρκώς η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων, λαμβάνοντας προστατευτικά και προληπτικά μέτρα βάσει των αποτελεσμάτων της εκτίμησης κινδύνου.

Στα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

α) Περιορισμός στο ελάχιστο δυνατόν, του αριθμού των εργαζομένων που εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο.

β) Σχεδιασμός των μεθόδων εργασίας και των μηχανικών μέτρων προστασίας έτσι ώστε να αποφεύγεται ή να ελαχιστοποιείται η απελευθέρωση βιολογικών παραγόντων στο χώρο εργασίας.

γ) Μέτρα συλλογικής προστασίας ή/και μέτρα ατομικής προστασίας, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η έκθεση δεν μπορεί να αποφευχθεί με άλλα μέσα.

δ) Μέτρα υγιεινής συμβατά με την πρόληψη ή τον περιορισμό της λόγω λάθους μεταφοράς ή απελευθέρωσης κάποιου βιολογικού παράγοντα από το χώρο εργασίας.

ε) Χρήση του σήματος βιολογικού κινδύνου που περιγράφεται στο παράρτημα ΙΙ και άλλων σχετικών προειδοποιητικών σημάτων.

στ) Εκπόνηση σχεδίων για την αντιμετώπιση ατυχημάτων στα οποία εμπλέκονται βιολογικοί παράγοντες.

ζ) Έλεγχος, όπου απαιτείται και είναι τεχνικώς εφικτό, της παρουσίας βιολογικών παραγόντων εκτός του χώρου του πρωτογενούς φυσικού περιορισμού.

η) Μέσα για την ασφαλή συλλογή, αποθήκευση και απομάκρυνση των αποβλήτων από τους εργαζόμενους, ύστερα από τυχόν απαιτούμενη κατάλληλη επεξεργασία. Στα μέτρα αυτά συμπεριλαμβάνεται η χρήση σφραγισμένων και επισήμασμένων δοχείων, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, με τρόπο ευανάγνωστο, σαφή και ευδιάκριτο.

θ) Μέτρα για τον ασφαλή χειρισμό και μεταφορά των βιολογικών παραγόντων στο χώρο εργασίας.

Άρθρο 7
(άρθρο 7 οδηγίας 2000/54/ΕΚ)
Ενημέρωση της αρμόδιας
Επιθεώρησης Εργασίας

1. Ο εργοδότης οφείλει να παρέχει στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας κάθε στοιχείο που αφορά την εκτίμηση κινδύνου, καθώς και πληροφορίες σχετικά με:

α) Τα αποτελέσματα της εκτίμησης κινδύνου που προβλέπεται στο άρθρο 3

β) Τις δραστηριότητες κατά τις οποίες οι εργαζόμενοι έχουν εκτεθεί ή ενδέχεται να έχουν εκτεθεί σε βιολογικούς παράγοντες.

γ) Τον αριθμό των εργαζομένων που έχουν εκτεθεί.

δ) Το ονοματεπώνυμο και τα τυπικά προσόντα του τεχνικού ασφάλειας και του ιατρού εργασίας της επιχείρησης.

ε) Τα προστατευτικά και προληπτικά μέτρα που λαμβάνονται, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών και μεθόδων εργασίας.

στ) Σχέδιο έκτακτης ανάγκης για την προστασία των εργαζομένων από έκθεση σε βιολογικό παράγοντα της ομάδας 3 ή της ομάδας 4, η οποία θα μπορούσε να προκληθεί από βλάβη του φυσικού περιορισμού.

2. Ο εργοδότης πρέπει να πληροφορεί αμέσως την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας για οποιοδήποτε ατύχημα το οποίο ενδέχεται να οδήγησε σε απελευθέρωση κάποιου βιολογικού παράγοντα και θα μπορούσε να προκαλέσει σοβαρή μόλυνση ή/και ασθένεια στον άνθρωπο.

3. Σε περίπτωση παύσης της λειτουργίας της επιχείρησης, ο κατάλογος που προβλέπεται στο άρθρο 11 και ο ιατρικός φάκελος που προβλέπεται στο άρθρο 14 αποστέλλονται με μέριμνα του εργοδότη στον αρμόδιο ασφαλιστικό οργανισμό, ενώ επίσης αντίγραφα αυτών των φακέλων αποστέλλονται στη Δ/νση Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για ερευνητικούς σκοπούς.

Άρθρο 8
(άρθρο 8 οδηγίας 2000/54/ΕΚ)
Μέτρα υγιεινής και ατομικής προστασίας

1. Για κάθε δραστηριότητα κατά την άσκηση της οποίας υπάρχει κίνδυνος για την υγεία ή την ασφάλεια των

εργαζομένων λόγω της εργασίας με βιολογικούς παράγοντες, ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίζει ότι:

α) Οι εργαζόμενοι να μην τρώνε και να μην πίνουν στους χώρους εργασίας στους οποίους υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης από βιολογικούς παράγοντες.

β) Χορηγείται στους εργαζόμενους κατάλληλος προστατευτικός ιματισμός ή άλλος κατάλληλος ειδικός ιματισμός.

γ) Τίθενται στη διάθεση των εργαζομένων κατάλληλες και πλήρεις εγκαταστάσεις λουτρών και χώρων υγιεινής, καθώς και ενδεχομένως συστήματα για την πλύση των ματιών ή/και αντισηπτικά του δέρματος.

δ) Ο αναγκαίος προστατευτικός εξοπλισμός

δα) διατηρείται κατάλληλα σε καθορισμένο χώρο,

δβ) ελέγχεται και καθαρίζεται, αν είναι δυνατόν, πριν, και οπωσδήποτε, μετά από κάθε χρήση,

δγ) επιδιορθώνεται, αν είναι ελαττωματικός, ή αντικαθίσταται πριν από νέα χρήση.

ε) Έχουν καθοριστεί διαδικασίες για τη λήψη, το χειρισμό και την επεξεργασία δειγμάτων ανθρώπινης ή ζωικής προέλευσης.

2. Τα ενδύματα εργασίας και ο προστατευτικός εξοπλισμός, συμπεριλαμβανομένου του προστατευτικού ιματισμού που προβλέπεται στην παρ. 1, που ενδέχεται να έχουν μολυνθεί από βιολογικούς παράγοντες, πρέπει να αφαιρούνται κατά την αποχώρηση από το χώρο εργασίας και, πριν ληφθούν τα μέτρα που αναφέρονται στη παράγραφο 3, να αποθηκεύονται χωριστά από τον υπόλοιπο ιματισμό.

3. Ο εργοδότης οφείλει να φροντίζει για την απολύμανση και τον καθαρισμό ή εφόσον είναι απαραίτητο, την καταστροφή του ιματισμού και του προστατευτικού εξοπλισμού που προβλέπεται στη παρ. 1.

4. Το κόστος των μέτρων που προβλέπονται στις παραγράφους 1, 2 και 3 δεν βαρύνει τους εργαζομένους.

Άρθρο 9
(άρθρο 9 οδηγίας 2000/54/ΕΚ)
Εκπαίδευση των εργαζομένων

1. Στο πλαίσιο της εκπαίδευσης των εργαζομένων σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ο εργοδότης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση να λαμβάνουν κατάλληλη και επαρκή εκπαίδευση, βάσει όλων των διαθέσιμων πληροφοριών, ιδίως με τη μορφή ενημέρωσης και οδηγιών, σχετικά με:

α) τους ενδεχόμενους κινδύνους για την υγεία,

β) τις προφυλάξεις που πρέπει να λαμβάνονται για την πρόληψη της έκθεσης,

γ) τις απαιτήσεις υγιεινής,

δ) τη χρήση του προστατευτικού εξοπλισμού και ιματισμού,

ε) τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται από τους εργαζόμενους σε περίπτωση ατυχήματος και για την πρόληψη ατυχημάτων.

2. Η εκπαίδευση αυτή πρέπει:

α) να παρέχεται κατά την έναρξη της εργασίας που συνεπάγεται επαφή με βιολογικούς παράγοντες,

β) να προσαρμόζεται στην εξέλιξη των κινδύνων και στην εμφάνιση νέων κινδύνων,

γ) να επαναλαμβάνεται περιοδικά, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο.

Άρθρο 10

(άρθρο 10 οδηγίας 2000/54/EK)

Ενημέρωση των εργαζομένων

1. Στο πλαίσιο της ενημέρωσης των εργαζομένων σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ο εργοδότης οφείλει να παρέχει γραπτές οδηγίες στο χώρο εργασίας και, εφόσον απαιτείται, να αναρτούνται αφίσες στις οποίες ορίζεται τουλάχιστον η διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται στην σε περίπτωση:

α) σοβαρού ατυχήματος ή περιστατικού που σχετίζεται με τον χειρισμό βιολογικού παράγοντα,

β) χειρισμού βιολογικού παράγοντα της ομάδας 4.

2. Οι εργαζόμενοι οφείλουν να αναφέρουν αμέσως κάθε ατύχημα ή περιστατικό που σχετίζεται με τον χειρισμό βιολογικού παράγοντα στον εργοδότη, στον τεχνικό ασφαλείας και στο γιατρό εργασίας.

3. Ο εργοδότης οφείλει να ενημερώνει αμέσως τους εργαζόμενους ή/και τους εκπροσώπους τους για κάθε ατύχημα ή περιστατικό το οποίο ενδέχεται να έχει προκαλέσει απελευθέρωση βιολογικού παράγοντα και το οποίο θα μπορούσε να προκαλέσει σοβαρή ανθρώπινη μόλυνση ή/και ασθένεια. Επιπλέον ο εργοδότης οφείλει να ενημερώνει τους εργαζόμενους ή/και τους εκπροσώπους τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση το ταχύτερο δυνατόν για τα σοβαρά ατυχήματα ή περιστατικά, για τις αιτίες τους και για τα μέτρα που λαμβάνονται ή που θα ληφθούν για να επανορθωθεί η κατάσταση.

4. Κάθε εργαζόμενος έχει πρόσβαση στις πληροφορίες του καταλόγου που προβλέπεται στο άρθρο 11 και οι οποίες τον αφορούν προσωπικά.

5. Οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση έχουν πρόσβαση σε ανώνυμες συλλογικές πληροφορίες.

6. Ο εργοδότης παρέχει στους εργαζόμενους ή/και τους εκπροσώπους τους, ύστερα από σχετική αίτησή τους, τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 7.

Άρθρο 11

(άρθρο 11 οδηγίας 2000/54/EK)

Κατάλογοι εκτιθέμενων εργαζομένων

1. Ο εργοδότης τηρεί κατάλογο των εργαζομένων που εκτίθενται σε βιολογικούς παράγοντες της ομάδας 3 και 4. Ο κατάλογος αυτός αναφέρει το είδος της εκτελούμενης εργασίας, και εφόσον είναι δυνατόν, το βιολογικό παράγοντα στον οποίο έχουν εκτεθεί οι εργαζόμενοι, καθώς και τα στοιχεία τα σχετικά με την έκθεση, τα ατυχήματα και τα περιστατικά, ανάλογα με την περίπτωση.

2. Ο κατάλογος που προβλέπεται στην παρ. 1 διατηρείται επί δέκα (10) τουλάχιστον έτη μετά από το πέρας της έκθεσης.

3. Ο κατάλογος που προβλέπεται στην παρ. 1 διατηρείται επί σαράντα έτη (40) μετά από την τελευταία γνωστή έκθεση στις παρακάτω περιπτώσεις έκθεσης οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε μόλυνση:

α) από βιολογικούς παράγοντες που είναι γνωστό ότι μπορούν να προκαλέσουν μόνιμες ή λανθάνουσες μολύνσεις,

β) που δεν μπορεί να διαγνωσθεί, με βάση τις σημερινές γνώσεις, παρά μόνο όταν εκδηλωθεί η ασθένεια, μετά την παρέλευση πολλών ετών,

γ) που εμφανίζει ιδιαίτερα μεγάλες περιόδους επώασης πριν από την εκδήλωση της ασθένειας,

δ) που οδηγεί σε ασθένεια η οποία εμφανίζει κατά καιρούς υποτροπές επί μεγάλο χρονικό διάστημα παρά την θεραπευτική αγωγή,

ε) που μπορεί να έχει σοβαρές μακροπρόθεσμες συνέπειες.

4. Πρόσβαση στον κατάλογο της παραγράφου 1 έχουν:

α) Ο τεχνικός ασφαλείας και ο ιατρός εργασίας ή/και ο ιατρός του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο είναι ασφαλισμένος ο εργαζόμενος, καθώς και η αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας

β) κάθε εργαζόμενος για τις πληροφορίες που περιέχονται στον κατάλογο αυτό και οι οποίες τον αφορούν προσωπικά.

Άρθρο 12

(άρθρο 12 οδηγίας 2000/54/EK)

Διαβούλευση και συμμετοχή των εργαζομένων

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης και της συμμετοχής των εργαζομένων σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ο εργοδότης ζητά τη γνώμη των εργαζομένων ή/και των εκπροσώπων τους και διευκολύνει τη συμμετοχή τους, αναφορικά με τα θέματα που σχετίζονται με την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 13

(άρθρο 13 οδηγίας 2000/54/EK)

Κοινοποίηση στην αρμόδια

Επιθεώρηση Εργασίας

1. Κοινοποιείται εκ των προτέρων στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας η χρήση για πρώτη φορά:

α) των βιολογικών παραγόντων της ομάδας 2,

β) των βιολογικών παραγόντων της ομάδας 3,

γ) των βιολογικών παραγόντων της ομάδας 4.

Η κοινοποίηση γίνεται τουλάχιστον τριάντα ημέρες πριν από την έναρξη των εργασιών.

Με την επιφύλαξη της παρ. 2, κοινοποιείται εκ των προτέρων και η χρήση για πρώτη φορά κάθε επιπλέον βιολογικού παράγοντα της ομάδας 4 και κάθε νέου επιπλέον βιολογικού παράγοντα της ομάδας 3, όπου ο ίδιος ο εργοδότης προσωρινά κατατάσσει αυτόν το βιολογικό παράγοντα.

2. Από τα εργαστήρια που παρέχουν διαγνωστικές υπηρεσίες που έχουν σχέση με παράγοντες της ομάδας 4 απαιτείται μόνο αρχική κοινοποίηση της πρόθεσής τους.

3. Κοινοποίηση εκ νέου πρέπει να γίνεται σε περίπτωση που υφίστανται ουσιώδεις αλλαγές, σημαντικές για την ασφάλεια ή την υγεία στο χώρο εργασίας, στις μεθόδους και τις διαδικασίες, οι οποίες καθιστούν ανεπαρκή την προγενέστερη κοινοποίηση.

4. Η κοινοποίηση που αναφέρεται στο άρθρο αυτό, περιλαμβάνει:

α) το όνομα και τη διεύθυνση της επιχείρησης ή/και της εγκατάστασης,

β) το ονοματεπώνυμο και τα τυπικά προσόντα του τεχνικού ασφάλειας και του ιατρού εργασίας της επιχείρησης,

γ) τα αποτελέσματα της εκτίμησης κινδύνου που προβλέπεται στο άρθρο 3,

δ) το είδος του βιολογικού παράγοντα,

ε) τα προβλεπόμενα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα.

Άρθρο 14

(άρθρο 14 οδηγίας 2000/54/EK)

Επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων

1. Εάν τα αποτελέσματα της εκτίμησης κινδύνου που προβλέπεται στο άρθρο 3 καταδεικνύουν κίνδυνο για την υγεία ή την ασφάλεια των εργαζομένων, ο εργοδότης έχει την υποχρέωση:

α) Να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες ιατρού εργασίας, όπως αυτός ορίζεται στον «Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων» (εφεξής Κ.Ν.Υ.Α.Ε.), ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3850/2010 «Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων» (Α' 84), ανεξάρτητα από τον αριθμό εργαζομένων στην επιχείρηση ή/και την εγκατάσταση.

β) Να εξασφαλίζει σύμφωνα με τις υποδείξεις του ιατρού εργασίας, ότι κάθε εργαζόμενος πριν από την έκθεση και στη συνέχεια σε τακτά χρονικά διαστήματα, υπόκειται σε ιατρική εξέταση για την εκτίμηση της κατάστασης της υγείας του.

2. Ο εργοδότης, κατά την εκτίμηση που προβλέπεται στο άρθρο 3, αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στις ενδεχόμενες επιπτώσεις όσον αφορά την ασφάλεια ή την υγεία των ιδιαίτερα ευαίσθητων εργαζομένων που απασχολούνται σε εργασίες με βιολογικούς παράγοντες, λαμβάνοντας υπόψη το ενδεχόμενο να απαιτούνται ειδικά προστατευτικά μέτρα, μεταξύ άλλων εξετάζοντας τη δυνατότητα να μην εργάζονται οι εργαζόμενοι αυτοί σε ζώνες όπου μπορούν να έλθουν σε επαφή με επικίνδυνους βιολογικούς παράγοντες.

3. Με μέριμνα του εργοδότη, κατόπιν υπόδειξης του ιατρού εργασίας, διατίθενται, όταν χρειάζεται, αποτελεσματικά εμβόλια στους εργαζόμενους που δεν έχουν ήδη ανοσοποιηθεί κατά του βιολογικού παράγοντα στον οποίο εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν, λαμβάνοντας υπόψη το συνιστώμενο κώδικα συμπεριφοράς που περιέχεται στο παράρτημα VII.

4. Όταν, ως αποτέλεσμα της επίβλεψης της υγείας, διαπιστώνεται ότι ένας εργαζόμενος πάσχει από μόλυνση ή/και ασθένεια που θεωρείται από τον ιατρό εργασίας ή την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας ότι ενδέχεται να οφείλεται στην έκθεσή του σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία, ο ιατρός εργασίας ή/και αρμόδια επιθεώρηση εργασίας μπορούν να ζητούν και άλλοι εργαζόμενοι που έχουν επίσης εκτεθεί στους ίδιους βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία να υποβληθούν σε επίβλεψη της υγείας τους.

Στην περίπτωση αυτή, με μέριμνα του εργοδότη, πραγματοποιείται επικαιροποίηση της εκτίμησης κινδύνου του κινδύνου έκθεσης, που προβλέπεται στο άρθρο 3.

5. Για κάθε εργαζόμενο, ο οποίος υποβάλλεται σε επίβλεψη της υγείας του τηρείται ατομικός ιατρικός φάκελος, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και ο ιατρός εργασίας ή/και η αρμόδια επιθεώρηση εργασίας υποδεικνύουν κάθε προστατευτικό ή προληπτικό μέτρο που πρέπει να λαμβάνεται για την προστασία της υγείας των εν λόγω εργαζομένων. Ο ατομικός ιατρικός φάκελος τηρείται για τουλάχιστον δέκα έτη (10) μετά από το τέλος της έκθεσης.

Στις ειδικές περιπτώσεις που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 11, ο ατομικός ιατρικός φάκελος τηρείται για διάστημα σαράντα ετών (40) από την τελευταία γνωστή έκθεση.

6. Ο ιατρός εργασίας ή/και ο ιατρός του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο είναι ασφαλισμένος ο εργαζόμενος, προτείνει τα τυχόν προστατευτικά ή προληπτικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν για κάθε εργαζόμενο.

7. Ο εργοδότης εξασφαλίζει ότι παρέχονται πληροφορίες και συμβουλές στους εργαζόμενους σχετικά με την τυχόν συνέχιση της επίβλεψης της υγείας στην οποία ενδέχεται να υποβάλλονται μετά την παύση της έκθεσης.

8. Οι εργαζόμενοι έχουν πρόσβαση στα αποτελέσματα της ιατρικής παρακολούθησης που τους αφορούν. Επανεξέταση των αποτελεσμάτων της επίβλεψης της υγείας μπορούν να ζητούν ο εργοδότης και οι εν λόγω εργαζόμενοι.

9. Πρακτικές συστάσεις για την επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων δίνονται στο παράρτημα IV.

10. Όλες οι περιπτώσεις ασθένειας ή θανάτου εργαζομένων, μετά την διαδικασία ολοκλήρωσης της διάγνωσης με την οποία διαπιστώνεται ότι οφείλονται σε έκθεση σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία, αναγγέλλονται άμεσα από τον ιατρό εργασίας μέσω της επιχείρησης ή/και από τον ασφαλιστικό οργανισμό στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

Άρθρο 15

(άρθρο 15 οδηγίας 2000/54/EK)

Ιατρικές και κτηνιατρικές υπηρεσίες εκτός από τα διαγνωστικά εργαστήρια

1. Κατά την εκτίμηση των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων που προβλέπεται στο άρθρο 3, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στα ακόλουθα σημεία:

α) στην αβεβαιότητα σχετικά με την παρουσία βιολογικών παραγόντων στον οργανισμό των ασθενών ανθρώπων ή ζώων και σε υλικό ή δείγματα που λαμβάνονται από αυτούς,

β) στους κινδύνους από βιολογικούς παράγοντες για τους οποίους είναι γνωστό ή υπάρχουν υπόνοιες ότι υπάρχουν στον οργανισμό των ασθενών ανθρώπων ή ζώων και το υλικό ή δείγματα που έχουν ληφθεί από αυτούς,

γ) στους κινδύνους που συνεπάγεται η φύση της εργασίας.

2. Οι αρμόδιες υγειονομικές και κτηνιατρικές υπηρεσίες λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων.

Τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

α) Τον καθορισμό κατάλληλων μεθόδων καθαρισμού και απολύμανσης.

β) Τον καθορισμό μεθόδων για τον ασφαλή χειρισμό και αποκομιδή των μολυσμένων απορριμμάτων.

3. Στην περίπτωση μονάδων απομόνωσης στις οποίες υπάρχουν ασθενείς άνθρωποι ή ασθενή ζώα για τους οποίους ή τα οποία είναι γνωστό ή υπάρχει υπόνοια ότι έχουν μολυνθεί από βιολογικούς παράγοντες της ομάδας 3 ή της ομάδας 4, τα μέτρα περιορισμού πρέπει να επιλέγονται μεταξύ των μέτρων που αναφέρονται στο παράρτημα V στήλη Α, προκειμένου να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος μόλυνσης.

4. Οι αρμόδιες υγειονομικές και κτηνιατρικές υπηρεσίες ενημερώνουν άμεσα τις κεντρικές υπηρεσίες τους για τα μέτρα που αναφέρονται στις παρ. 2 και 3.

Άρθρο 16

(άρθρο 16 οδηγίας 2000/54/ΕΚ)

Ειδικά μέτρα για τις βιομηχανικές μεθόδους παραγωγής, τα εργαστήρια και τους θαλάμους ζώων

1. Στα εργαστήρια, συμπεριλαμβανομένων των διαγνωστικών εργαστηρίων, και στους χώρους που προορίζονται για πειραματόζωα τα οποία έχουν σκόπιμα μολυνθεί από βιολογικούς παράγοντες των ομάδων 2, 3 ή 4 ή τα οποία είναι, ή υπάρχουν υποψίες ότι είναι φορείς των παραγόντων αυτών πρέπει να λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα:

α) Τα εργαστήρια που εκτελούν εργασίες οι οποίες προϋποθέτουν το χειρισμό βιολογικών παραγόντων των ομάδων 2, 3 ή 4 για ερευνητικούς, αναπτυξιακούς, εκπαιδευτικούς ή διαγνωστικούς σκοπούς, καθορίζουν τα μέτρα περιορισμού σύμφωνα με το παράρτημα V, προκειμένου να μειώνεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος μόλυνσης.

β) Μετά την εκτίμηση κινδύνου που προβλέπεται στο άρθρο 3, αφού καθοριστεί το επίπεδο φυσικού περιορισμού που απαιτείται για τους βιολογικούς παράγοντες ανάλογα με το βαθμό του κινδύνου, καθορίζονται μέτρα σύμφωνα με το παράρτημα V.

Οι δραστηριότητες που περιλαμβάνουν το χειρισμό κάποιου βιολογικού παράγοντα πρέπει να εκτελούνται:

βα) Μόνον σε ζώνες εργασίας που ανταποκρίνονται τουλάχιστον στο επίπεδο περιορισμού 2 για βιολογικό παράγοντα της ομάδας 2.

ββ) Μόνον σε ζώνες εργασίας που ανταποκρίνονται τουλάχιστον στο επίπεδο περιορισμού 3 για βιολογικό παράγοντα της ομάδας 3.

βγ) Μόνον σε ζώνες εργασίας που ανταποκρίνονται τουλάχιστον στο επίπεδο περιορισμού 4 για βιολογικό παράγοντα της ομάδας 4.

γ) Τα εργαστήρια, τα οποία το αντικείμενο δραστηριοτήτων τους δεν περιλαμβάνουν εργασίες με βιολογικούς παράγοντες (δηλαδή να τους καλλιεργήσουν ή να τους συγκεντρώσουν), αλλά χειρίζονται υλικά για τα οποία

υπάρχει αβεβαιότητα ως προς την παρουσία βιολογικών παραγόντων ικανών να προκαλέσουν ασθένεια στον άνθρωπο, πρέπει να εφαρμόζουν τουλάχιστον επίπεδο περιορισμού 2.

Πρέπει να εφαρμόζονται, ανάλογα με την περίπτωση, τα επίπεδα περιορισμού 3 και 4, όταν είναι γνωστό ή υπάρχει υπόνοια ότι είναι απαραίτητα, εκτός εάν οι οδηγίες των αρμοδίων υπηρεσιών ορίζουν ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, επαρκεί χαμηλότερο επίπεδο περιορισμού.

2. Όσον αφορά τις βιομηχανικές μεθόδους που χρησιμοποιούν βιολογικούς παράγοντες των ομάδων 2, 3 ή 4 πρέπει να λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα:

α) Οι αρχές περιορισμού οι οποίες αναφέρονται στην παράγραφο 1, στοιχείο β, δεύτερο εδάφιο, πρέπει να ισχύουν και για τις βιομηχανικές μεθόδους, βάσει των πρακτικών μέτρων και των καταλλήλων διαδικασιών που αναφέρονται στο παράρτημα VI.

β) Σε συνάρτηση με την εκτίμηση του κινδύνου που συνεπάγεται η χρησιμοποίηση των βιολογικών παραγόντων των ομάδων 2, 3, ή 4, τα Υπουργεία Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Ανάπτυξης και Επενδύσεων μετά από γνωμοδότηση του Συμβουλίου Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων μπορούν να αποφασίζουν κατάλληλα μέτρα που πρέπει να εφαρμόζονται κατά τη βιομηχανική χρήση αυτών των βιολογικών παραγόντων.

γ) Για όλες τις δραστηριότητες που καλύπτονται από το παρόν άρθρο και για τις οποίες δεν υπήρξε δυνατότητα οριστικής αξιολόγησης ενός βιολογικού παράγοντα, αλλά είναι πιθανό η ενδεχόμενη χρήση του παράγοντα αυτού να συνεπάγεται σοβαρό κίνδυνο για την υγεία των εργαζομένων, οι δραστηριότητες αυτές πρέπει να εκτελούνται μόνον σε χώρους εργασίας που ανταποκρίνονται τουλάχιστον στο επίπεδο περιορισμού 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 17

(άρθρο 19 οδηγίας 2000/54/ΕΚ)

Προσάρτηση των παραρτημάτων

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος τα παρακάτω παραρτήματα:

1. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I που αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 4.

2. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II που αναφέρεται στο εδάφ. ε της παρ. 2 του άρθρου 6.

3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III που αναφέρεται στο εδάφ. α της παρ. 6 του άρθρου 3.

4. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV που αναφέρεται στην παρ. 9 του άρθρου 14.

5. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V που αναφέρεται στην παρ. 3 του άρθρου 15 και στα εδάφ. α και β της παρ. 1 του άρθρου 16.

6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI που αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 4 και στο εδάφ. α της παρ. 2 του άρθρου 16

7. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII που αναφέρεται στην παρ. 3 του άρθρου 14.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

(Παράρτημα Ι της οδηγίας 2000/54/ΕΚ, όπως αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 1 της οδηγίας 2019/1833/ΕΕ)

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
(Άρθρο 4 παράγραφος 2)**

1. Εργασίες σε εγκαταστάσεις παραγωγής τροφίμων.
2. Εργασίες στον τομέα της γεωργίας.
3. Δραστηριότητες κατά τις οποίες υπάρχει επαφή με ζώα ή/και προϊόντα ζωικής προέλευσης.
4. Εργασίες στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένων των μονάδων απομόνωσης και νεκροψίας.
5. Εργασίες σε κλινικά, κτηνιατρικά και διαγνωστικά εργαστήρια, εξαιρουμένων των διαγνωστικών μικροβιολογικών εργαστηρίων.
6. Εργασίες σε εγκαταστάσεις διάθεσης απορριμμάτων.
7. Εργασίες σε εγκαταστάσεις καθαρισμού λυμάτων.
8. Λοιπές εργασίες, κατά την εκτέλεση των οποίων, σύμφωνα με το αποτέλεσμα της εκτίμησης κινδύνου του άρθρου 3, συμβαίνει ακούσια έκθεση των εργαζομένων σε βιολογικούς παράγοντες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

(Παράρτημα II της οδηγίας 2000/54/ΕΚ)

ΣΗΜΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ**[Άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο ε)]****ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III**

(Παράρτημα III της οδηγίας 2000/54/ΕΚ, όπως αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 1 της οδηγίας 2019/1833/ΕΕ και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 της οδηγίας 2020/739/ΕΕ)

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ**[Άρθρο 3, παράγραφος 6, εδάφιο α)]****ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ**

1. Στον κατάλογο ταξινομούνται μόνον παράγοντες που αποδεδειγμένως μολύνουν τον άνθρωπο. Σε κάποιες περιπτώσεις προστίθενται δείκτες της τοξικότητας ή αλλεργικότητας αυτών των παραγόντων.

Ο παρών κατάλογος ταξινομημένων βιολογικών παραγόντων δεν περιλαμβάνει γενετικώς τροποποιημένους μικροοργανισμούς.

Οι παράγοντες που είναι παθογόνοι για τα ζώα και τα φυτά και οι οποίοι αποδεδειγμένως δεν επηρεάζουν τον άνθρωπο, παραλείπονται.

2. Η ταξινόμηση των βιολογικών παραγόντων γίνεται βάσει των επιδράσεών τους σε υγιείς εργαζομένους.

Δεν λαμβάνονται χωριστά υπόψη οι ιδιαίτερες επιδράσεις των παραγόντων αυτών σε εργαζομένους, των οποίων η ευαισθησία σε μολύνσεις μπορεί να επηρεάζεται από μία ή περισσότερες αιτίες, όπως προϋπάρχουσα πάθηση, φαρμακευτική αγωγή, ανοσολογική ανεπάρκεια, εγκυμοσύνη ή θηλασμός.

Η εκτίμηση κινδύνου του άρθρου 3, πρέπει επίσης να καλύπτει τον πρόσθετο κίνδυνο στον οποίο εκτίθενται οι εργαζόμενοι αυτοί.

Στο πλαίσιο ορισμένων βιομηχανικών μεθόδων παραγωγής, εργαστηριακών εργασιών ή εργασιών με ζώα, οι οποίες συνεπάγονται ή ενδέχεται να συνεπάγονται έκθεση των εργαζομένων σε βιολογικούς παράγοντες των ομάδων 3 ή 4, τα μέτρα τεχνικής πρόληψης που εφαρμόζονται πρέπει να τηρούν τις διατάξεις του άρθρου 16 του παρόντος π.δ

3. Οι βιολογικοί παράγοντες που δεν ταξινομούνται στις ομάδες 2 έως 4 του καταλόγου, δεν ταξινομούνται αναγκαστικά στην ομάδα 1.

Στην περίπτωση γενών βιολογικών παραγόντων με περισσότερα από ένα είδη γνωστά ως παθογόνα για τον άνθρωπο, ο κατάλογος περιλαμβάνει όσα είδη θεωρούνται συχνότερα υπεύθυνα πρόκλησης ασθενειών, μαζί με μια γενικότερη αναφορά στο γεγονός ότι και άλλα είδη που ανήκουν στο ίδιο γένος ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις στην υγεία.

Όταν στον κατάλογο βιολογικών παραγόντων αναφέρεται ένα ολόκληρο γένος, εννοείται ότι τα είδη και τα στελέχη που αποδεδειγμένως δεν είναι παθογόνα παραλείπονται από τον κατάλογο αυτόν.

4. Σε περίπτωση που ένα στέλεχος είναι εξασθενημένο ή έχει χάσει γνωστά λοιμογόνα γονίδια, ο περιορισμός που απαιτείται από την ταξινόμηση του μητρικού του στελέχους δεν είναι υποχρεωτικό να εφαρμόζεται, με την επιφύλαξη όμως ότι θα εκτιμάται δεόντως ο ενδεχόμενος κίνδυνος που αντιπροσωπεύει στον χώρο εργασίας.
Για παράδειγμα, αυτό ισχύει σε περίπτωση που το στέλεχος αυτό πρόκειται να χρησιμοποιηθεί ως προϊόν ή συστατικό προϊόντος που προορίζεται για προφύλαξη ή θεραπεία.
5. Η ονοματολογία των ταξινομημένων παραγόντων που χρησιμοποιείται για την παρούσα ταξινόμηση αντικατοπτρίζει και τηρεί τις πλέον πρόσφατες διεθνείς συμφωνίες σχετικά με την ταξινόμηση και την ονοματολογία των παραγόντων οι οποίες ισχύουν κατά τον χρόνο κατάρτισης του καταλόγου.
6. Ο κατάλογος ταξινομημένων βιολογικών παραγόντων αντικατοπτρίζει την κατάσταση των επιστημονικών γνώσεων κατά τον χρόνο σύνταξής του.
7. Όλοι οι ιοί που έχουν ήδη απομονωθεί στον άνθρωπο και δεν έχουν ακόμη αξιολογηθεί και ταξινομηθεί στο παρόν παράρτημα, ταξινομούνται στην ομάδα 2 τουλάχιστον, εκτός αν υπάρχουν αποδείξεις ότι οι ιοί αυτοί δεν προκαλούν ασθένειες στον άνθρωπο.
8. Ορισμένοι βιολογικοί παράγοντες ταξινομημένοι στη ομάδα 3, που επισημαίνονται στον επισυναπτόμενο κατάλογο με διπλό αστερίσκο (**), μπορεί να παρουσιάζουν περιορισμένο κίνδυνο μόλυνσης των εργαζομένων, διότι κανονικά δεν μεταδίδονται μέσω του αέρος.
9. Οι κανόνες περιορισμού, οι οποίοι απορρέουν από την ταξινόμηση των παρασίτων, εφαρμόζονται αποκλειστικά και μόνο στα στάδια του κύκλου ζωής του παρασίτου που ενδέχεται να είναι λοιμώδη για τον άνθρωπο στον χώρο εργασίας.
10. Ο κατάλογος περιλαμβάνει χωριστές ενδείξεις, όταν οι βιολογικοί παράγοντες ενδέχεται να προκαλούν αλλεργικές ή τοξικές αντιδράσεις, όταν υπάρχει διαθέσιμο αποτελεσματικό εμβόλιο ή όταν οι κατάλογοι των εργαζομένων που έχουν εκτεθεί σ' αυτούς τους παράγοντες πρέπει να διατηρούνται πάνω από 10 χρόνια.

Οι εν λόγω ενδείξεις επισημαίνονται με τα ακόλουθα γράμματα:

A: Πιθανή πρόκληση αλλεργικών φαινομένων.

D: Ο κατάλογος των εργαζομένων που εκτίθενται σε αυτόν τον βιολογικό παράγοντα θα πρέπει να διατηρείται για περισσότερα από 10 έτη μετά το τέλος της τελευταίας γνωστής έκθεσης.

T: Παραγωγή τοξινών.

V: Αποτελεσματικό εμβόλιο διαθέσιμο και καταχωρισμένο εντός της ΕΕ. Οι προληπτικοί εμβολιασμοί πρέπει να εκτελούνται λαμβάνοντας υπόψη τον κώδικα πρακτικής που παρέχεται στο παράρτημα VII.

ΒΑΚΤΗΡΙΑ και παρόμοιοι μικροοργανισμοί		
<i>Σημείωση:</i> Για τους βιολογικούς παράγοντες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο αυτό, η καταχώριση ολόκληρου του γένους με την προσθήκη «spp.» αναφέρεται σε άλλα είδη που ανήκουν σ' αυτό το γένος, τα οποία δεν έχουν συμπεριληφθεί ειδικά στον κατάλογο, αλλά είναι γνωστά παθογόνα στον άνθρωπο (Βλέπε παράγραφο 3 των εισαγωγικών σημειώσεων)		
Βιολογικός παράγοντας	Ταξινόμηση	Σημειώσεις
Actinomadura madurae	2	
Actinomadura pelletieri	2	
Actinomyces gerencseriae	2	
Actinomyces israelii	2	
Actinomyces spp.	2	
Aggregatibacter actinomycetemcomitans (Actinobacillus actinomycetemcomitans)	2	
Anaplasma spp.	2	
Arcanobacterium haemolyticum (Corynebacterium haemolyticum)	2	
Arcobacter butzleri	2	
Bacillus anthracis	3	T
Bacteroides fragilis	2	
Bacteroides spp.	2	
Bartonella bacilliformis	2	
Bartonella quintana (Rochalimaea quintana)	2	
Bartonella (Rochalimaea) spp.	2	
Bordetella bronchiseptica	2	
Bordetella parapertussis	2	
Bordetella pertussis	2	T, V
Bordetella spp.	2	
Borrelia burgdorferi	2	
Borrelia duttonii	2	
Borrelia recurrentis	2	
Borrelia spp.	2	

Brachyspira spp.	2	
Brucella abortus	3	
Brucella canis	3	
Brucella inopinata	3	
Brucella melitensis	3	
Brucella suis	3	
Burkholderia cepacia	2	
Burkholderia mallei (Pseudomonas mallei)	3	
Burkholderia pseudomallei (Pseudomonas pseudomallei)	3	D
Campylobacter fetus subsp. fetus	2	
Campylobacter fetus subsp. venerealis	2	
Campylobacter jejuni subsp. doylei	2	
Campylobacter jejuni subsp. jejuni	2	
Campylobacter spp.	2	
Cardiobacterium hominis	2	
Cardiobacterium valvarum	2	
Chlamydia abortus (Chlamydophila abortus)	2	
Chlamydia caviae (Chlamydophila caviae)	2	
Chlamydia felis (Chlamydophila felis)	2	
Chlamydia pneumoniae (Chlamydophila pneumoniae)	2	
Chlamydia psittaci (Chlamydophila psittaci) (πτηναία στελέχη)	3	
Chlamydia psittaci (Chlamydophila psittaci) (άλλα στελέχη)	2	
Chlamydia trachomatis (Chlamydophila trachomatis)	2	
Clostridium botulinum	2	T
Clostridium difficile	2	T
Clostridium perfringens	2	T
Clostridium tetani	2	T, V
Clostridium spp.	2	
Corynebacterium diphtheriae	2	T, V

<i>Corynebacterium minutissimum</i>	2	
<i>Corynebacterium pseudotuberculosis</i>	2	T
<i>Corynebacterium ulcerans</i>	2	T
<i>Corynebacterium</i> spp.	2	
<i>Coxiella burnetii</i>	3	
<i>Edwardsiella tarda</i>	2	
<i>Ehrlichia</i> spp.	2	
<i>Eikenella corrodens</i>	2	
<i>Elizabethkingia meningoseptica</i> (<i>Flavobacterium meningosepticum</i>)	2	
<i>Enterobacter aerogenes</i> (<i>Klebsiella mobilis</i>)	2	
<i>Enterobacter cloacae</i> subsp. <i>cloacae</i> (<i>Enterobacter cloacae</i>)	2	
<i>Enterobacter</i> spp.	2	
<i>Enterococcus</i> spp.	2	
<i>Erysipelothrix rhusiopathiae</i>	2	
<i>Escherichia coli</i> (εκτός από τα μη παθογόνα στελέχη)	2	
<i>Escherichia coli</i> , βεροτοξινογόνα στελέχη (π.χ. O157:H7 ή O103)	3 (**)	T
<i>Fluoribacter bozemanæ</i> (<i>Legionella</i>)	2	
<i>Francisella hispaniænsis</i>	2	
<i>Francisella tularensis</i> subsp. <i>holarctica</i>	2	
<i>Francisella tularensis</i> subsp. <i>mediasiatica</i>	2	
<i>Francisella tularensis</i> subsp. <i>novicida</i>	2	
<i>Francisella tularensis</i> subsp. <i>tularensis</i>	3	
<i>Fusobacterium necrophorum</i> subsp. <i>funduliforme</i>	2	
<i>Gardnerella vaginalis</i>	2	
<i>Haemophilus ducreyi</i>	2	
<i>Haemophilus influenzae</i>	2	V
<i>Haemophilus</i> spp.	2	
<i>Helicobacter pylori</i>	2	

<i>Helicobacter</i> spp.	2	
<i>Klebsiella oxytoca</i>	2	
<i>Klebsiella pneumoniae</i> subsp. <i>ozaenae</i>	2	
<i>Klebsiella pneumoniae</i> subsp. <i>pneumoniae</i>	2	
<i>Klebsiella pneumoniae</i> subsp. <i>rhinoscleromatis</i>	2	
<i>Klebsiella</i> spp.	2	
<i>Legionella pneumophila</i> subsp. <i>fraseri</i>	2	
<i>Legionella pneumophila</i> subsp. <i>pascullei</i>	2	
<i>Legionella pneumophila</i> subsp. <i>pneumophila</i>	2	
<i>Legionella</i> spp.	2	
<i>Leptospira interrogans</i> (όλοι οι ορότυποι)	2	
<i>Leptospira interrogans</i> spp.	2	
<i>Listeria monocytogenes</i>	2	
<i>Listeria ivanovii</i> subsp. <i>ivanovii</i>	2	
<i>Listeria ivanovii</i> subsp. <i>londoniensis</i>	2	
<i>Morganella morganii</i> subsp. <i>morganii</i> (<i>Proteus morganii</i>)	2	
<i>Morganella morganii</i> subsp. <i>sibonii</i>	2	
<i>Mycobacterium abscessus</i> subsp. <i>abscessus</i>	2	
<i>Mycobacterium africanum</i>	3	V
<i>Mycobacterium avium</i> subsp. <i>avium</i> (<i>Mycobacterium avium</i>)	2	
<i>Mycobacterium avium</i> subsp. <i>paratuberculosis</i> (<i>Mycobacterium paratuberculosis</i>)	2	
<i>Mycobacterium avium</i> subsp. <i>silvaticum</i>	2	
<i>Mycobacterium bovis</i>	3	V
<i>Mycobacterium caprae</i> (<i>Mycobacterium tuberculosis</i> subsp. <i>caprae</i>)	3	
<i>Mycobacterium chelonae</i>	2	
<i>Mycobacterium chimaera</i>	2	

<i>Mycobacterium fortuitum</i>	2	
<i>Mycobacterium intracellulare</i>	2	
<i>Mycobacterium kansasii</i>	2	
<i>Mycobacterium leprae</i>	3	
<i>Mycobacterium malmoense</i>	2	
<i>Mycobacterium marinum</i>	2	
<i>Mycobacterium microti</i>	3 (**)	
<i>Mycobacterium pinnipedii</i>	3	
<i>Mycobacterium scrofulaceum</i>	2	
<i>Mycobacterium simiae</i>	2	
<i>Mycobacterium szulgai</i>	2	
<i>Mycobacterium tuberculosis</i>	3	V
<i>Mycobacterium ulcerans</i>	3 (**)	
<i>Mycobacterium xenopi</i>	2	
<i>Mycoplasma hominis</i>	2	
<i>Mycoplasma pneumoniae</i>	2	
<i>Mycoplasma spp.</i>	2	
<i>Neisseria gonorrhoeae</i>	2	
<i>Neisseria meningitidis</i>	2	V
<i>Neorickettsia sennetsu</i> (<i>Rickettsia sennetsu</i> , <i>Ehrlichia sennetsu</i>)	2	
<i>Nocardia asteroides</i>	2	
<i>Nocardia brasiliensis</i>	2	
<i>Nocardia farcinica</i>	2	
<i>Nocardia nova</i>	2	
<i>Nocardia otitidiscaviarum</i>	2	
<i>Nocardia spp.</i>	2	
<i>Orientia tsutsugamushi</i> (<i>Rickettsia tsutsugamushi</i>)	3	
<i>Pasteurella multocida</i> subsp. <i>gallicida</i> (<i>Pasteurella gallicida</i>)	2	
<i>Pasteurella multocida</i> subsp. <i>multocida</i>	2	

<i>Pasteurella multocida</i> subsp. <i>septica</i>	2	
<i>Pasteurella</i> spp.	2	
<i>Peptostreptococcus anaerobius</i>	2	
<i>Plesiomonas shigelloides</i>	2	
<i>Porphyromonas</i> spp.	2	
<i>Prevotella</i> spp.	2	
<i>Proteus mirabilis</i>	2	
<i>Proteus penneri</i>	2	
<i>Proteus vulgaris</i>	2	
<i>Providencia alcalifaciens</i> (<i>Proteus inconstans</i>)	2	
<i>Providencia rettgeri</i> (<i>Proteus rettgeri</i>)	2	
<i>Providencia</i> spp.	2	
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	2	T
<i>Rhodococcus hoagii</i> (<i>Corynebacterium equii</i>)	2	
<i>Rickettsia africae</i>	3	
<i>Rickettsia akari</i>	3 (**)	
<i>Rickettsia australis</i>	3	
<i>Rickettsia canadensis</i>	2	
<i>Rickettsia conorii</i>	3	
<i>Rickettsia heilongjiangensis</i>	3 (**)	
<i>Rickettsia japonica</i>	3	
<i>Rickettsia montanensis</i>	2	
<i>Rickettsia typhi</i>	3	
<i>Rickettsia prowazekii</i>	3	
<i>Rickettsia rickettsii</i>	3	
<i>Rickettsia sibirica</i>	3	
<i>Rickettsia</i> spp.	2	
<i>Salmonella enterica</i> (<i>choleraesuis</i>) subsp. <i>arizonae</i>	2	

Salmonella enteritidis	2	
Salmonella paratyphi A, B, C	2	V
Salmonella typhi	3 (**)	V
Salmonella typhimurium	2	
Salmonella (άλλοι ορότυποι)	2	
Shigella boydii	2	
Shigella dysenteriae (Τύπος 1)	3 (**)	T
Shigella dysenteriae, εκτός από τον Τύπο 1	2	
Shigella flexneri	2	
Shigella sonnei	2	
Staphylococcus aureus	2	T
Streptobacillus moniliformis	2	
Streptococcus agalactiae	2	
Streptococcus dysgalactiae subsp. equisimilis	2	
Streptococcus pneumoniae	2	T, V
Streptococcus pyogenes	2	T
Streptococcus suis	2	
Streptococcus spp.	2	
Treponema carateum	2	
Treponema pallidum	2	
Treponema pertenue	2	
Treponema spp.	2	
Trueperella pyogenes	2	
Ureaplasma parvum	2	
Ureaplasma urealyticum	2	
Vibrio cholerae (συμπεριλαμβανομένου του El Tor)	2	T, V
Vibrio parahaemolyticus (Benecke parahaemolytica)	2	
Vibrio spp.	2	
Yersinia enterocolitica subsp. enterolitica	2	

Yersinia enterocolitica subsp. palearctica	2	
Yersinia pestis	3	
Yersinia pseudotuberculosis	2	
Yersinia spp.	2	

(**) Βλέπε παράγραφο 8 των εισαγωγικών σημειώσεων.

Β. ΙΟΙ (*)

Σημείωση.: Οι ιοί έχουν καταγραφεί σύμφωνα με την τάξη τους (Ο), την οικογένεια (F) και το γένος (G).

ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ (τύπος ιού ή αναφερόμενη τάξη ταξινόμιας)	Ταξινόμηση	Σημειώσεις
Bunyaviciales (O)		
<i>Hantaviridae (F)</i>		
Ορθοχανταϊός (G)		
Ορθοχανταϊός Andes (είδος χανταϊού που προκαλεί το πνευμονικό σύνδρομο [HPS])	3	
Ορθοχανταϊός Bayou	3	
Ορθοχανταϊός Black Creek Canal	3	
Ορθοχανταϊός Cano Delgadito	3	
Ορθοχανταϊός Choclo	3	
Ορθοχανταϊός Dobrava-Belgrade (είδος χανταϊού που προκαλεί αιμορραγικό πυρετό με νεφρικό σύνδρομο [HFRS])	3	
Ορθοχανταϊός EL Moro Canyon	3	
Ορθοχανταϊός Hantaan (είδος χανταϊού που προκαλεί αιμορραγικό πυρετό με νεφρικό σύνδρομο [HFRS])	3	
Ορθοχανταϊός Laguna Negra	3	
Ορθοχανταϊός Prospect Hill	2	
Ορθοχανταϊός Puumala (είδος χανταϊού που προκαλεί επιδημική νεφροπάθεια [NE])	2	
Ορθοχανταϊός Seoul (είδος χανταϊού που προκαλεί αιμορραγικό πυρετό με νεφρικό σύνδρομο [HFRS])	3	
Ορθοχανταϊός Sin Nombre (είδος χανταϊού που προκαλεί πνευμονικό σύνδρομο ορθοχανταϊού [HPS])	3	
Άλλοι χανταϊοί που είναι γνωστό ότι είναι παθογόνοι	2	
<i>Nairoviridae (F)</i>		
Ορθοναϊροϊός (G)		
Ορθοναϊροϊός αιμορραγικού πυρετού Κριμαίας-Κονγκό	4	
Ορθοναϊροϊός Dube	2	
Ορθοναϊροϊός Hazara	2	
Ορθοναϊροϊός της ασθένειας προβάτων του Ναϊρόμπι	2	
Άλλοι μολυσματικοί ορθοναϊροϊοί που είναι γνωστό ότι είναι παθογόνοι	2	
<i>Peribunyaviridae (F)</i>		
Orthobunyavirus (G)		
Bunyamwera orthobunyavirus (ιός Germiston)	2	

Orthobunyavirus της εγκεφαλίτιδας της Καλιφόρνιας	2	
Orpouche orthabyavirus	3	
Άλλοι ιοί orthabyavirus που είναι γνωστό ότι είναι παθογόνοι	2	
Phenuibviridae (F)		
Φλεβοϊός (G)		
Φλεβοϊός Bhanja	2	
Φλεβοϊός Punta Toro	2	
Φλεβοϊός του πυρετού Rift Valley	3	
Φλεβοϊός του πυρετού της σκνίπας της Νάπολης (ιός της Τοσκάνης)	2	
Φλεβοϊός DR (ιός συνδρόμου υψηλού πυρετού με θρομβοκυτοπενία)	3	
Άλλοι φλεβοϊοί που είναι γνωστό ότι είναι παθογόνοι	2	
Herpesvirales (O)		
Herpesviridae (F)		
Κυτταρομεγαλοϊός (G)		
Ανθρώπινος βητα-ερπητοϊός 5 (κυτταρομεγαλοϊός)	2	
Λεμφοκρυπτοϊός (G)		
Ανθρώπινος γαμμα-ερπητοϊός 4 (ιός Epstein-Barr)	2	
Rhadinoovirus (G)		
Ανθρώπινος γαμμα-ερπητοϊός 8	2	D
Roseolovirus (G)		
Ανθρώπινος βητα-ερπητοϊός 6A (ανθρώπινος B-λεμφοτρόπος ιός)	2	
Ανθρώπινος βητα-ερπητοϊός 6B	2	
Ανθρώπινος βητα-ερπητοϊός 7	2	
Simplexvirus (G)		
Ερπητοϊός Macacine άλφα 1 (ερπητοϊός του πιθήκου, ερπητοϊός B)	3	
Ανθρώπινος ερπητοϊός άλφα 1 (ανθρώπινος ερπητοϊός 1, απλός ερπητοϊός τύπου 1)	2	
Ανθρώπινος ερπητοϊός άλφα 2 (ανθρώπινος ερπητοϊός 2, απλός ερπητοϊός τύπου 2)	2	
Varicellovirus (G)		
Ανθρώπινος ερπητοϊός άλφα 3 (ερπητοϊός ανεμευλογιάς – έρπητα ζωστήρα)	2	V
Mononegavirales (O)		
Filoviridae (F)		
Ιός Ebola (G)	4	
Ιός Marburg (G)		
Marburg marburgvirus	4	
Paramyxoviridae (F)		

Avulavirus (G)			
Ιός της ψευδοπανώλης των πτηνών	2		
Henipavirus (G)			
Hendra henipavirus	4		
Nipah henipavirus	4		
Morbillivirus (G)			
Morbillivirus της ιλαράς	2		V
Respirovirus (G)			
Ανθρώπινος αναπνευσιοίος 1 (ιός Parainfluenza 1)	2		
Ανθρώπινος αναπνευσιοίος 3 (ιός Parainfluenza 3)	2		
Rubulavirus (G)			
Ιός rubulavirus της παρωτίδας	2		V
Ανθρώπινος ιός rubulavirus 2 (ιός Parainfluenza 2)	2		
Ανθρώπινος ιός rubulavirus 4 (ιός Parainfluenza 4)	2		
<i>Pneumoviridae (F)</i>			
Μεταπνευμονοϊός (G)			
Ορθοπνευμονοϊός (G)			
Ανθρώπινος ορθοπνευμονοϊός (αναπνευστικός συγκυτιακός ιός)	2		
<i>Rhabdoviridae (F)</i>			
Lyssavirus (G)			
Αυστραλιανός lyssavirus της νυχτερίδας	3(**)		V
Duvenhage lyssavirus	3(**)		V
Ευρωπαϊκός lyssavirus της νυχτερίδας 1	3(**)		V
Ευρωπαϊκός lyssavirus της νυχτερίδας 2	3(**)		V
Ιός lyssavirus της νυχτερίδας του Λάγκος	3(**)		
Mokola lyssavirus	3		
Ιός lyssavirus της λύσσας	3(**)		V
Vesiculovirus (G)			
Ιός φυσαλιδώδους στοματίτιδας, Alagoas vesiculovirus	2		
Ιός φυσαλιδώδους στοματίτιδας, Indiana vesiculovirus	2		
Ιός φυσαλιδώδους στοματίτιδας, New Jersey vesiculovirus	2		
Piry vesiculovirus (Ιός Piry)	2		
Nidovirales (O)			
<i>Coronaviridae (F)</i>			
Betacoronavirus (G)			
Κοροναϊός του σοβαρού οξέος αναπνευστικού συνδρόμου (ιός SARS)	3		

«Κοροναϊός σοβαρού οξέος αναπνευστικού συνδρόμου 2 (SARS-CoV-2) (²)	3	
Κοροναϊός του αναπνευστικού συνδρόμου Μέσης Ανατολής (ιός MERS)	3	
Άλλοι Coronaviridae που είναι γνωστό ότι είναι παθογόνοι	2	
Picornavirales (O)		
<i>Picornaviridae (F)</i>		
Cardiovirus (G)		
Ιός Saffold	2	
Cosavirus (G)		
Cosavirus A	2	
Εντεροϊός (G)		
Εντεροϊός A	2	
Εντεροϊός B	2	
Εντεροϊός C	2	
Εντεροϊός D, ανθρώπινος εντεροϊός τύπου 70 (ιός οξείας αιμορραγικής επιπεφυκίτιδας)	2	
Ρινοϊοί	2	
Ιός πολιομυελίτιδας, τύπου 1 και 3	2	V
Ιός πολιομυελίτιδας, τύπου 2 (¹)	3	V
Ηπατοϊός (G)		
Ηπατοϊός A (ιός ηπατίτιδας A, ανθρώπινος εντεροϊός τύπου 72)	2	V
Kobuvirus (G)		
Aichivirus A (ιός Aichi 1)	2	
Parechovirus (G)		
Parechovirus A	2	
Parechovirus B (ιός του Ljungan)	2	
Άλλοι Picornaviridae που είναι γνωστό ότι είναι παθογόνοι	2	
Δεν έχει αποδοθεί (O)		
<i>Adenoviridae (F)</i>		
	2	
<i>Astroviridae (F)</i>		
	2	
<i>Arenaviridae (F)</i>		
Mammarenavirus (G)		
Mammarenavirus της Βραζιλίας	4	
Chapare Mammarenavirus	4	
Flexal Mammarenavirus	3	
Guanarito Mammarenavirus	4	
Junín Mammarenavirus	4	

Lassa Mammarenavirus	4	
Lujo Mammarenavirus	4	
Νευροτρόπα στελέχη του Mammarenavirus της λεμφοκυτταρικής χοριομηνιγγίτιδας	2	
Άλλα στελέχη του Mammarenavirus της λεμφοκυτταρικής χοριομηνιγγίτιδας	2	
Machupo mammarenavirus	4	
Mobala mammarenavirus	2	
Mopeia mammarenavirus	2	
Tacaribe mammarenavirus	2	
Whitewater Arroyo mammarenavirus	3	
<i>Caliciviridae (F)</i>		
Νοροϊός (G)		
Νοροϊός (ιός Norovirus)	2	
Άλλα Caliciviridae που είναι γνωστό ότι είναι παθογόνα	2	
<i>Hepadnaviridae (F)</i>		
Orthohepadnavirus (G)		
Ιός ηπατίτιδας Β	3(**)	V, D
<i>Hepeviridae (F)</i>		
Orthohepevirus (G)		
Orthohepevirus A (ιός ηπατίτιδας Ε)	2	
<i>Flaviviridae (F)</i>		
Φλαβοϊός (G)		
Ιός δάγγειου πυρετού	3	
Ιός της ιαπωνικής εγκεφαλίτιδας	3	V
Ιός της νόσου του δάσους Kyasanur	3	V
Ιός της νόσου Louping	3(**)	
Ιός της εγκεφαλίτιδας της κοιλάδας Murray (ιός της αυστραλιανής εγκεφαλίτιδας)	3	
Ιός αιμορραγικού πυρετού Ομσκ	3	
Ιός Powassan	3	
Ιός Rocio	3	
Ιός της εγκεφαλίτιδας του St. Louis	3	
Ιός εγκεφαλίτιδας κροτώνων		
Ιός Absettarov	3	
Ιός Hanzalova	3	
Ιός Hypr	3	

Ιός Kumlinge	3	
Ιός Negishi	3	
Ρωσική εαρινή εγκεφαλίτιδα (^a)	3	V
Ιός κροτωνογενούς εγκεφαλίτιδας του υποτύπου Κεντρικής Ευρώπης	3(**)	V
Ιός κροτωνογενούς εγκεφαλίτιδας του υποτύπου της Άπω Ανατολής	3	
Ιός κροτωνογενούς εγκεφαλίτιδας του υποτύπου της Σιβηρίας	3	V
Ιός Wesselsbron	3(**)	
Ιός πυρετού του Δυτικού Νείλου	3	
Ιός κίτρινου πυρετού	2	V
Ιός Zika	2	
Άλλοι φλαβοϊοί που είναι γνωστό ότι είναι παθογόνοι	2	
Hepacivirus (G)		
Hepacivirus C (ιός ηπατίτιδας C)	3(**)	D
Orthomyxoviridae (F)		
Gammmainfluenzavirus (G)		
Ιός της γρίπης C	2	V (^c)
Ιός της γρίπης A (G)		
Ιοί υψηλής παθογονικότητας της γρίπης των πτηνών HPAIV (H5), π.χ. H5N1	3	
Ιοί υψηλής παθογονικότητας της γρίπης των πτηνών HPAIV (H7), π.χ. H7N7, H7N9	3	
Ιός της γρίπης A	2	V (^c)
Ιός A της γρίπης A/New York/1/18 (H1N1) (ισπανική γρίπη 1918)	3	
Ιός A της γρίπης A/Singapore/1/57 (H2N2)	3	
Χαμηλής παθογένειας ιός γρίπης των πτηνών (LPAI) H7N9	3	
Ιός της γρίπης B (G)		
Ιός γρίπης B	2	V (^c)
Ιός Thogoto (G)		
Ιός Dhori (κροτωνογενείς orthomyxoviridae:: Dhori)	2	
Ιός Thogoto (κροτωνογενείς orthomyxoviridae: Thogoto)	2	
Papillomaviridae (F)	2	D (^d)
Parvoviridae (F)		
Erythroparvovirus (G)		
Erythroparvovirus 1 των πρωτευόντων (ανθρώπινος παρβοϊός, ιός B 19)	2	
Polyomaviridae (F)		
Betapolyomavirus (G)		
Ανθρώπινος polyomavirus 1 (ιός BK)	2	D (^d)

Ανθρώπινος polyomavirus 2 (ιός JC)	2	D ^(d)
<i>Poxviridae (F)</i>		
Molluscipoxvirus (G)		
Ιός Molluscum contagiosum	2	
Orthopoxvirus (G)		
Ιός ευλογιάς αγελάδας	2	
Ιός ευλογιάς πιθήκου	3	V
Ιός δαμαλίτιδας [συμπεριλαμβανομένου του ιού της ευλογιάς του βούβαλου ^(e) , του ιού της ευλογιάς του ελέφαντα ^(f) , του ιού της ευλογιάς του κουνελιού ^(g)]	2	
Ιός ευλογιάς (μείζων και ελάσσων)	4	V
Parapoxvirus (G)		
Ιός Orf	2	
Ιός της ψευδοευλογιάς των αγελάδων (ιός όζου των αμελκτών, parapoxvirus bovis)	2	
Yatapoxvirus (G)		
Ιός Tanapox	2	
Ιός του όγκου του πιθήκου Yaba	2	
<i>Reoviridae (F)</i>		
Seadornavirus (G)		
Ιός Banna	2	
Coltivirus (G)	2	
Rotavirus (G)	2	
Orbivirus (G)	2	
<i>Retroviridae (F)</i>		
Δελταρετροϊός (G)		
T-λεμφοτρόπος ιός 1 των πρωτευόντων (λεμφοτρόπος ιός των ανθρώπινων κυττάρων τύπου T, τύπου 1)	3(**)	D
T-λεμφοτρόπος ιός 2 των πρωτευόντων (λεμφοτρόπος ιός των ανθρώπινων κυττάρων τύπου T, τύπου 2)	3(**)	D
Lentivirus (G)		
Ιός ανοσοανεπάρκειας του ανθρώπου 1	3(**)	D
Ιός ανοσοανεπάρκειας του ανθρώπου 2	3(**)	D
Ιός ανοσολογικής ανεπάρκειας του πιθήκου (SIV) ^(h)	2	
<i>Todaviridae (F)</i>		
Alphavirus (G)		
Cabassounavirus	3	
Ιός εγκεφαλομυελίτιδας των ιπποειδών τύπου Ανατολικής Αμερικής	3	V

Ιός Bebaru	2	
Ιός chikungunya	3(**)	
Ιός Everglades	3(**)	
Ιός Mayaro	3	
Ιός Mucambo	3(**)	
Ιός Ndumu	3(**)	
Ιός O'nyong-nyong	2	
Ιός του ποταμού Ross	2	
Ιός του δάσους Semliki	2	
Ιός Sindbis	2	
Ιός Tonate	3(**)	
Ιός της εγκεφαλομυελίτιδας των ιπποειδών τύπου Βενεζουέλας	3	V
Ιός εγκεφαλομυελίτιδας των ιπποειδών τύπου Δυτικής Αμερικής	3	V
Άλλοι alphaviruses που είναι γνωστό ότι είναι παθογόνοι	2	
Rubivirus (G)		
Ιός ερυθράς	2	V
Χωρίς ειδικό χαρακτηρισμό (F)		
Δελτοϊός (G)		
Ιός ηπατίτιδας δέλτα (b)	2	V, D
(*) Βλέπε παράγραφο 7 των εισαγωγικών σημειώσεων. (**) Βλέπε παράγραφο 8 των εισαγωγικών σημειώσεων. (1) Ταξινόμηση σύμφωνα με το παγκόσμιο σχέδιο δράσης του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου που συνδέεται με τον ιό της πολιομυελίτιδας, μετά την ειδική εξάλειψη των άγριων τύπων ιού πολιομυελίτιδας και τη διαδοχική παύση της χρήσης του εμβολίου κατά της νόσου από το στόμα. (2) Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1 στοιχείο γ), οι μη πολλαπλασιαστικές διαγνωστικές εργαστηριακές εργασίες με τον ιό SARS-CoV-2 θα πρέπει να διεξάγονται σε εγκαταστάσεις που εφαρμόζουν διαδικασίες ισοδύναμες με το επίπεδο περιορισμού 2 τουλάχιστον. Οι πολλαπλασιαστικές εργασίες με τον ιό SARS-CoV-2 θα πρέπει να διεξάγονται σε εργαστήριο με επίπεδο περιορισμού 3, με αρνητική πίεση αέρα. (a) Κροτωνογενής εγκεφαλίτιδα. (b) Ιός της ηπατίτιδας δέλτα είναι παθογόνος για τους εργαζομένους μόνο με την παρουσία ταυτόχρονης ή δευτερογενούς λοίμωξης που προκαλείται από τον ιό της ηπατίτιδας Β. Επομένως, ο εμβολιασμός κατά του ιού της ηπατίτιδας Β θα προστατεύσει τους εργαζομένους που δεν πλήττονται από τον ιό της ηπατίτιδας Β έναντι του ιού της ηπατίτιδας δέλτα. (c) Μόνο για τους τύπους Α και Β. (d) Συνιστάται για εργασίες που συνεπάγονται άμεση επαφή με αυτούς τους παράγοντες. (e) Έχουν ταυτοποιηθεί δύο ιοί: ο ένας είναι τύπος του ιού της ευλογιάς του βούβαλου και ο άλλος μια παραλλαγή του ιού της δαμαλίτιδας. (f) Παραλλαγή του ιού της ευλογιάς της αγελάδας. (g) Παραλλαγή του ιού της δαμαλίτιδας. (h) Προς το παρόν δεν υπάρχουν ενδείξεις εκδήλωσης ασθένειας σε ανθρώπους οι οποίες να οφείλονται στους άλλους ρετροϊούς καταγωγής από πιθήκους. Για τις εργασίες με αυτούς συνιστάται το επίπεδο περιορισμού 3 ως προληπτικό μέτρο		

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΝΟΣΩΝ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΡΙΟΝ		
ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ	Ταξινόμηση	Σημειώσεις
Παράγοντας της νόσου Creutzfeldt-Jakob	3 (**)	D (^a)
Παραλλαγή του παράγοντα της νόσου Creutzfeldt-Jakob	3 (**)	D (^a)
Παράγοντας της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας των βοοειδών (ΣΕΒ) και άλλων ζωικών- μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών (ΜΣΕ)	3 (**)	D (^a)
Παράγοντας του συνδρόμου Gerstmann-Sträussler-Scheinker	3 (**)	D (^a)
Παράγοντας του Κυγυ	3 (**)	D (^a)
Παράγοντας της τρομώδους νόσου	2	

(**) Βλέπε παράγραφο 8 των εισαγωγικών σημειώσεων.

(^a) Συνιστάται για εργασίες που συνεπάγονται άμεση επαφή με αυτούς τους παράγοντες.

ΠΑΡΑΣΙΤΑ		
<i>Σημείωση:</i> Για τους βιολογικούς παράγοντες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο αυτό, η καταχώριση ολόκληρου του γένους με την προσθήκη «spp.» αναφέρεται σε άλλα είδη που ανήκουν σ' αυτό το γένος, τα οποία δεν έχουν συμπεριληφθεί ειδικά στον κατάλογο, αλλά είναι γνωστά παθογόνα στον άνθρωπο. (Βλέπε παράγραφο 3 των εισαγωγικών σημειώσεων) (Βλέπε παράγραφο 3 των εισαγωγικών σημειώσεων)		
Βιολογικός παράγοντας	Ταξινόμηση	Σημειώσεις
Acanthamoeba castellani	2	
Ancylostoma duodenale	2	
Angiostrongylus cantonensis	2	
Angiostrongylus costaricensis	2	
Anisakis simplex	2	A
Ascaris lumbricoides	2	A
Ascaris suum	2	A
Babesia divergens	2	
Babesia microti	2	
Balamuthia mandrillaris	3	
Balantidium coli	2	
Brugia malayi	2	
Brugia pahangi	2	
Brugia timori	2	
Capillaria philippinensis	2	
Capillaria spp.	2	
<i>Clonorchis sinensis (Opisthorchis sinensis)</i>	2	
<i>Clonorchis viverrini (Opisthorchis viverrini)</i>	2	
Cryptosporidium hominis	2	
Cryptosporidium parvum	2	
Cyclospora cayetanensis	2	
Dicrocoelium dentriticum	2	

Dipetalonema streptocerca	2	
Diphylobothrium latum	2	
Dracunculus medinensis	2	
Echinococcus granulosus	3 (**)	
Echinococcus multilocularis	3 (**)	
Echinococcus oligarthrus	3 (**)	
Echinococcus vogeli	3 (**)	
Entamoeba histolytica	2	
Enterobius vermicularis	2	
Enterocytozoon bieneusi	2	
Fasciola gigantica	2	
Fasciola hepatica	2	
Fasciolopsis buski	2	
Giardia lamblia (<i>Giardia duodenalis</i> , <i>Giardia intestinalis</i>)	2	
Heterophyes spp.	2	
Hymenolepis diminuta	2	
Hymenolepis nana	2	
Leishmania ethiopica	2	
Leishmania brasiliensis	3 (**)	
Leishmania donovani	3 (**)	
Leishmania guyanensis (<i>Viannia guyanensis</i>)	3 (**)	
Leishmania infantum (<i>Leishmania chagasi</i>)	3 (**)	
Leishmania major	2	
Leishmania mexicana	2	
Leishmania panamensis (<i>Viannia panamensis</i>)	3 (**)	
Leishmania peruviana	2	
Leishmania tropica	2	
Leishmania spp.	2	

Loa loa	2	
Mansonella ozzardi	2	
Mansonella perstans	2	
Mansonella streptocerca	2	
Metagonimus spp.	2	
Naegleria fowleri	3	
Necator americanus	2	
Onchocerca volvulus	2	
Opisthorchis felinus	2	
Opisthorchis spp.	2	
Paragonimus westermani	2	
Paragonimus spp.	2	
Plasmodium falciparum	3 (**)	
Plasmodium knowlesi	3 (**)	
Plasmodium spp (ανθρώπου και πιθήκου)	2	
Sarcocystis suihominis	2	
Schistosoma haematobium	2	
Schistosoma intercalatum	2	
Schistosoma japonicum	2	
Schistosoma mansoni	2	
Schistosoma mekongi	2	
Strongyloides stercoralis	2	
Strongyloides spp.	2	
Taenia saginata	2	
Taenia solium	3 (**)	
Toxocara canis	2	
Toxocara cati	2	
Toxoplasma gondii	2	

Trichinella nativa	2	
Trichinella nelsoni	2	
Trichinella pseudospiralis	2	
Trichinella spiralis	2	
Trichomonas vaginalis	2	
Trichostrongylus orientalis	2	
Trichostrongylus spp.	2	
Trichuris trichiura	2	
Trypanosoma brucei brucei	2	
Trypanosoma brucei gambiense	2	
Trypanosoma brucei rhodesiense	3 (**)	
Trypanosoma cruzi	3 (**)	
Wuchereria bancrofti	2	

(**) Βλέπε παράγραφο 8 των εισαγωγικών σημειώσεων.

ΜΥΚΗΤΕΣ		
<i>Σημείωση:</i> Για τους βιολογικούς παράγοντες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο αυτό, η καταχώριση ολόκληρου του γένους με την προσθήκη «spp.» αναφέρεται σε άλλα είδη που ανήκουν σ' αυτό το γένος, τα οποία δεν έχουν συμπεριληφθεί ειδικά στον κατάλογο, αλλά είναι γνωστά παθογόνα στον άνθρωπο (Βλέπε παράγραφο 3 των εισαγωγικών σημειώσεων)		
Βιολογικός παράγοντας	Ταξινόμηση	Σημειώσεις
<i>Aspergillus flavus</i>	2	A
<i>Aspergillus fumigatus</i>	2	A
<i>Aspergillus</i> spp.	2	
<i>Blastomyces dermatitidis</i> (<i>Ajellomyces dermatitidis</i>)	3	
<i>Blastomyces gilchristii</i>	3	
<i>Candida albicans</i>	2	A
<i>Candida dubliniensis</i>	2	
<i>Candida glabrata</i>	2	
<i>Candida parapsilosis</i>	2	
<i>Candida tropicalis</i>	2	
<i>Cladophialophora bantiana</i> (<i>Xylohypha bantiana</i> , <i>Cladosporium bantianum</i> , <i>trichoides</i>)	3	
<i>Cladophialophora modesta</i>	3	
<i>Cladophialophora</i> spp.	2	
<i>Coccidioides immitis</i>	3	A
<i>Coccidioides posadasii</i>	3	A
<i>Cryptococcus gattii</i> (<i>Filobasidiella neoformans</i> var. <i>bacillispora</i>)	2	A
<i>Cryptococcus neoformans</i> var. <i>neoformans</i> (<i>Filobasidiella neoformans</i> var. <i>neoformans</i>)	2	A
<i>Emmonsia parva</i> var. <i>parva</i>	2	
<i>Emmonsia parva</i> var. <i>crescens</i>	2	
<i>Epidermophyton floccosum</i>	2	A
<i>Epidermophyton</i> spp.	2	
<i>Fonsecaea pedrosoi</i>	2	

Histoplasma capsulatum	3	
Histoplasma capsulatum var. farciminosum	3	
Histoplasma duboisii	3	
Madurella grisea	2	
Madurella mycetomatis	2	
Microsporum spp.	2	A
Nannizzia spp.	2	
Neotestudina rosatii	2	
Paracoccidioides brasiliensis	3	A
Paracoccidioides lutzii	3	
Paraphyton spp.	2	
Rhinocladiella mackenziei	3	
Scedosporium apiospermum	2	
Scedosporium prolificans (inflatum)	2	
Sporothrix schenckii	2	
Talaromyces marneffei (Penicillium marneffei)	2	A
Trichophyton rubrum	2	A
Trichophyton tonsurans	2	A
Trichophyton spp.	2	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV**ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
(Άρθρο 14, παράγραφος 9)**

1. Ο ιατρός ή/και ο ιατρός του ασφαλιστικού οργανισμού–στον οποίο ανήκει ο εργαζόμενος οφείλουν να γνωρίζουν καλά τις συνθήκες ή τις περιστάσεις έκθεσης κάθε εργαζομένου.
 2. Η επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τις αρχές και τις πρακτικές της ιατρικής της εργασίας και πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα μέτρα:
 - α) Κατάρτιση ατομικού ιατρικού φακέλου με το ιατρικό και επαγγελματικό ιστορικό κάθε εργαζομένου,
 - β) Ατομική αξιολόγηση της υγείας των εργαζομένων,
 - γ) Ενδεχομένως, βιολογική παρακολούθηση, καθώς και ανίχνευση των πρώιμων και αντιστρεπτών επιπτώσεων επί της υγείας του εξεταζόμενου.
- Λαμβανομένων υπόψη των πλέον πρόσφατων γνώσεων της ιατρικής της εργασίας είναι δυνατόν να αποφασίζονται περαιτέρω ιατρικές εξετάσεις για κάθε εργαζόμενο, ο οποίος υποβάλλεται σε ιατρική παρακολούθηση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

(Παράρτημα V της οδηγίας 2000/54/ΕΚ, όπως αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 1 της οδηγίας 2019/1833/ΕΕ)

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ
[Άρθρο 15, παράγραφος 3, και άρθρο 16 παράγραφος 1 εδάφια α) και β)]**Σημείωση:**

Τα μέτρα που περιέχονται στο παρόν παράρτημα εφαρμόζονται ανάλογα με τη φύση των δραστηριοτήτων, την εκτίμηση κινδύνου του άρθρου 3 και τη φύση του σχετικού βιολογικού παράγοντα.

Στον πίνακα, «Συνιστάται» σημαίνει ότι τα μέτρα θα πρέπει, καταρχήν, να εφαρμόζονται, εκτός εάν τα αποτελέσματα της εκτίμησης κινδύνου του άρθρου 3 υποδεικνύουν το αντίθετο.

Α. Μέτρα περιορισμού	Β. Επίπεδα περιορισμού		
	2	3	4
Χώρος εργασίας			
1. Ο χώρος εργασίας πρέπει να διαχωρίζεται από κάθε άλλη δραστηριότητα στο ίδιο κτίριο	ΟΧΙ	Συνιστάται	ΝΑΙ
2. Ο χώρος εργασίας πρέπει να είναι σφραγισμένος ώστε να είναι δυνατός ο υποκαπνισμός (απολύμανση του)	ΟΧΙ	Συνιστάται	ΝΑΙ
Εγκαταστάσεις			
3. Ο χειρισμός των μολυσμένων υλικών, συμπεριλαμβανομένων των ζώων, πρέπει να γίνεται σε θάλαμο ασφαλείας ή σε απομόνωση ή άλλο κατάλληλο περιορισμένο χώρο	Κατά περίπτωση	Ναι, εφόσον η λοίμωξη είναι αερογενώς μεταδιδόμενη	Ναι
Εξοπλισμός			
4. Ο εισερχόμενος προσαγόμενος αέρας στον χώρο εργασίας και ο απαγόμενος από αυτόν εξερχόμενος πρέπει να φιλτράρονται με τη χρήση φίλτρων [HEPA (1)] ή παρόμοιας μεθόδου	Όχι	Ναι, σε ότι αφορά τον αέρα απαγωγής	Ναι
5. Ο χώρος εργασίας πρέπει να διατηρείται σε αρνητική πίεση	Όχι	Συνιστάται	Ναι
6. Οι επιφάνειες πρέπει να είναι αδιάβροχες και να μπορούν να καθαρίζονται εύκολα	Ναι, για πάγκο και δάπεδο	Ναι, για πάγκο, δάπεδο και άλλες επιφάνειες που προσδιορίζονται βάσει της εκτίμησης κινδύνου	Ναι, για πάγκο, τοίχους, δάπεδο και οροφή
7. Οι επιφάνειες πρέπει να είναι ανθεκτικές στα οξέα, τα αλκάλια, τους διαλύτες και τα απολυμαντικά	Συνιστάται	Ναι	Ναι
Σύστημα εργασίας			

8. Η πρόσβαση πρέπει να περιορίζεται μόνο σε εξουσιοδοτημένους εργαζομένους	Συνιστάται	Ναι	Ναι, μέσω αεροφράκτη ⁽²⁾
9. Πρέπει να γίνεται αποτελεσματικός έλεγχος των φορέων ασθενειών, π.χ. τρωκτικά και έντομα	Συνιστάται	Ναι	Ναι
10. Να εφαρμόζονται ειδικές διαδικασίες απολύμανσης	Ναι	Ναι	Ναι
11. Να γίνεται ασφαλής αποθήκευση βιολογικών παραγόντων	Ναι	Ναι	Ναι
12. Το προσωπικό πρέπει να πλένεται σε ντους πριν απομακρυνθεί από τον ελεγχόμενο χώρο	Όχι	Συνιστάται	Συνιστάται
Απόβλητα			
13. Να εφαρμόζονται επικυρωμένη διαδικασία αδρανοποίησης για την ασφαλή απόρριψη νεκρών ζώων	Συνιστάται	Ναι, εντός ή εκτός χώρου	Ναι, επιτόπου
Άλλα μέτρα			
14. Το εργαστήριο πρέπει να περιέχει τον δικό του εξοπλισμό	Όχι	Συνιστάται	Ναι
15. Οι εργαζόμενοι πρέπει να είναι ορατοί μέσω παράθυρου παρατήρησης ή εναλλακτικού σχετικού συστήματος	Συνιστάται	Συνιστάται	Ναι
----- ⁽¹⁾ HEPA: Φίλτρο σωματιδίων υψηλής απόδοσης ⁽²⁾ Στην είσοδο του εργαστηρίου πρέπει να παρεμβάλλεται αεροφράκτης, δηλαδή θάλαμος απομονωμένος από το εργαστήριο. Η καθαρή πλευρά του αεροφράκτη πρέπει να χωρίζεται από την πλευρά περιορισμένης πρόσβασης με αποδυτήρια ή ντουζιέρες και, κατά προτίμηση, με πόρτες εφοδιασμένες με σύστημα αλληλομανδάλωσης.			

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

(Παράρτημα VI της οδηγίας 2000/54/ΕΚ, όπως αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 1 της οδηγίας 2019/1833/ΕΕ)

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

[Άρθρο 4, παράγραφος 1 και άρθρο 16 παράγραφος 2 στοιχείο α)]

Σημείωση

Στον πίνακα «Συνιστάται» σημαίνει ότι τα μέτρα θα πρέπει, καταρχήν, να εφαρμόζονται, εκτός εάν τα αποτελέσματα της εκτίμησης κινδύνου του άρθρου 3 υποδεικνύουν το αντίθετο.

Βιολογικοί παράγοντες της ομάδας 1

Για την εργασία με βιολογικούς παράγοντες της ομάδας 1, συμπεριλαμβανομένων των ζώντων εξασθενημένων εμβολίων, πρέπει να τηρούνται οι αρχές της ορθής επαγγελματικής ασφάλειας και υγιεινής.

Βιολογικοί παράγοντες των ομάδων 2, 3 και 4

Ίσως είναι σκόπιμο να επιλέγονται και να συνδυάζονται απαιτήσεις περιορισμού από τις διάφορες κατωτέρω κατηγορίες, ανάλογα με την εκτίμηση κινδύνου τον οποίο συνεπάγεται μια συγκεκριμένη μέθοδος ή μέρος μεθόδου.

Α. Μέτρα περιορισμού	Β. Επίπεδα περιορισμού		
	2	3	4
Γενικά			
1. Ο χειρισμός βιώσιμων οργανισμών θα πρέπει να γίνεται σε ένα σύστημα που θα διαχωρίζει φυσικά τον χώρο της διεργασίας από το περιβάλλον.	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
2. Τα αέρια που εκλύονται από το κλειστό σύστημα πρέπει να υφίστανται επεξεργασία ώστε:	Να ελαχιστοποιείται η ελευθέρωση	Να προλαμβάνεται η ελευθέρωση	Να προλαμβάνεται η ελευθέρωση
3. Η δειγματοληψία, η προσθήκη υλικών σε ένα κλειστό σύστημα και η μεταφορά βιώσιμων μικροοργανισμών σε άλλο κλειστό σύστημα πρέπει να διενεργούνται κατά τρόπον ώστε:	Να ελαχιστοποιείται η ελευθέρωση	Να προλαμβάνεται η ελευθέρωση	Να προλαμβάνεται η ελευθέρωση
4. Τα ανεπεξέργαστα υγρά της καλλιέργειας πρέπει να αφαιρούνται από το κλειστό σύστημα μόνον εφόσον οι βιώσιμοι μικροοργανισμοί έχουν:	Αδρανοποιηθεί με εγκεκριμένα χημικά ή φυσικά μέσα	Αδρανοποιηθεί με εγκεκριμένα χημικά ή φυσικά μέσα	Αδρανοποιηθεί με εγκεκριμένα χημικά ή φυσικά μέσα
5. Οι σφραγίσεις πρέπει να είναι σχεδιασμένες κατά τρόπον ώστε:	Να ελαχιστοποιείται η ελευθέρωση	Να προλαμβάνεται η ελευθέρωση	Να προλαμβάνεται η ελευθέρωση
6. Ο ελεγχόμενος χώρος πρέπει να είναι σχεδιασμένος κατά τρόπον ώστε να συγκρατεί το σύνολο του περιεχομένου του κλειστού συστήματος.	ΟΧΙ	Συνιστάται	ΝΑΙ
7. Δυνατότητα σφράγισης του ελεγχόμενου χώρου για υποκαπνισμό (απολύμανσή του)	ΟΧΙ	Συνιστάται	ΝΑΙ
Εγκαταστάσεις			
8. Πρέπει να παρέχονται στο προσωπικό δυνατότητες απολύμανσης και πλύσης	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ

Εξοπλισμός			
9. Ο προσαγόμενος αέρας στον χώρο εργασίας και ο απαγόμενος από αυτόν πρέπει να φιλτράρονται με τη χρήση φίλτρων [HEPA (¹)	OXI	Συνιστάται	NAI
10. Ο χώρος εργασίας πρέπει να διατηρείται σε αρνητική πίεση	OXI	Συνιστάται	NAI
11. Ο ελεγχόμενος χώρος πρέπει να αερίζεται καταλλήλως ώστε να ελαχιστοποιείται η μόλυνση του αέρα	Συνιστάται	Συνιστάται	NAI
Σύστημα εργασίας			
12. Τα κλειστά συστήματα (²) πρέπει να βρίσκονται σε ελεγχόμενο χώρο	Συνιστάται	Συνιστάται	NAI, και κατασκευασμένο επί τούτου
13. Πρέπει να τίθενται σήματα βιολογικού κινδύνου	Συνιστάται	NAI	NAI
14. Η πρόσβαση πρέπει να περιορίζεται μόνο σε εξουσιοδοτημένους εργαζομένους	Συνιστάται	NAI	NAI, μέσω αεροφράκτη(³)
15. Το προσωπικό πρέπει να πλένεται σε ντους πριν απομακρυνθεί από τον ελεγχόμενο χώρο	OXI	Συνιστάται	NAI
16. Το προσωπικό οφείλει να φέρει προστατευτικό ιματισμό	NAI, ιματισμός εργασίας	NAI	NAI, πλήρης αλλαγή ιματισμού
Απόβλητα			
17. Τα λύματα από τους νεροχύτες και τις ντουζιέρες πρέπει να συλλέγονται και να αδρανοποιούνται πριν την απόρριψή τους	OXI	Συνιστάται	Ναι
18. Τα λύματα πρέπει να επεξεργάζονται πριν την τελική απόρριψη	Να αδρανοποιούνται με εγκεκριμένα χημικά ή φυσικά μέσα	Να αδρανοποιούνται με εγκεκριμένα χημικά ή φυσικά μέσα	Να αδρανοποιούνται με εγκεκριμένα χημικά ή φυσικά μέσα
(¹) HEPA: Φίλτρο σωματιδίων υψηλής απόδοσης (²) Κλειστό σύστημα: Ένα σύστημα που θα διαχωρίζει με φυσικό τρόπο τη διεργασία από το περιβάλλον (π.χ. δοχεία επώασης, δεξαμενές κ.λπ.). (³) Στην είσοδο του εργαστηρίου πρέπει να παρεμβάλλεται αεροφράκτης, δηλαδή θάλαμος απομονωμένος από το εργαστήριο. Η καθαρή πλευρά του αεροφράκτη πρέπει να χωρίζεται από την πλευρά περιορισμένης πρόσβασης με αποδυτήρια ή ντουζιέρες και, κατά προτίμηση, με πόρτες εφοδιασμένες με σύστημα αλληλομανδάλωσης.			

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟ

[Άρθρο 14, παράγραφος 3]

1. Όταν η εκτίμηση κινδύνου που προβλέπεται στο άρθρο 3 καταδεικνύει την ύπαρξη κινδύνου για την υγεία ή την ασφάλεια των εργαζομένων λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες για τους οποίους υπάρχουν αποτελεσματικά εμβόλια, ο εργοδότης οφείλει να προσφέρει τον εμβολιασμό στους εργαζόμενους αυτούς.
2. Ο εμβολιασμός γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις και πρακτικές.
Οι εργαζόμενοι ενημερώνονται σχετικά με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα τόσο του εμβολιασμού όσο και του μη εμβολιασμού.
3. Οι δαπάνες για τον εμβολιασμό βαρύνουν τον εργοδότη.
4. Η αρμόδια αρχή που ενεργεί εμβολιασμό σε εργαζόμενο, μετά από σχετική αίτηση του εργαζόμενου, εκδίδει και χορηγεί πιστοποιητικό εμβολιασμού.

Άρθρο 18

Έλεγχος εφαρμογής

Ο έλεγχος της εφαρμογής του παρόντος ανατίθεται στα αρμόδια όργανα, τα οποία καθορίζονται από το άρθρο 69 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε.

Άρθρο 19

Κυρώσεις

1. Σε περίπτωση παραβάσεων των διατάξεων του παρόντος επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 71 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε. Μετά την επιβολή κύρωσης κατά την παρ. 2 του άρθρου 71 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε. δεν επιβάλλεται κύρωση κατά την παρ. 1 του άρθρου αυτού για την ίδια παράβαση.

2. Ως προς την ποινική ευθύνη για παραβάσεις του παρόντος, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 72 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε.

3. Οι διοικητικές κυρώσεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 71 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε. δεν επιβάλλονται εφόσον ο φερόμενος ως παραβάτης αποδείξει ότι έχει ήδη καταδικαστεί ή αθωωθεί με τελεσίδικη απόφαση ποινικού δικαστηρίου για ποινικό αδίκημα, το οποίο ταυτίζεται με το παράπτωμα, το οποίο αφορούν οι διοικητικές κυρώσεις.

Άρθρο 20

Έναρξη ισχύος

(άρθρα 21 και 22 της οδηγίας 2000/54/ΕΚ, 2 της 2019/1833/ΕΕ και 3 της 2020/739/ΕΕ)

1. Οι διατάξεις του παρόντος ισχύουν από 24 Νοεμβρίου 2020.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάγματος καταργούνται τα π.δ. 186/1995 (Α' 97), 174/1997 (Α' 150) και 15/1999 (Α' 9).

3. Στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων αναθέτουμε τη δημοσίευση και την εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 30 Νοεμβρίου 2020

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Οι Υπουργοί

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομικών

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

Ανάπτυξης και Επενδύσεων

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Εργασίας και
Κοινωνικών Υποθέσεων

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ

Υγείας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

Εσωτερικών

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 103 (2)

Τροποποίηση του π.δ. 156/2004 «Περί κανονισμού στολής υπηρεσίας των μελών της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου» (Α' 125), όπως ισχύει μετά την τροποποίηση του με το π.δ. 123/2014 (Α' 197).

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 4 και της παρ. 3 του άρθρου 8 του Κώδικα νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 (Α' 52), όπως τα ως άνω άρθρα ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τα άρθρα 338 και 339 του ν. 4700/2020 (Α' 127).

2. Τη σύμφωνη γνώμη της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπως διατυπώθηκε στα πρακτικά της 17ης/8.7.2020 Γενικής Συνεδριάσεως (θέμα Β') αυτής.

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

4. Την υπ' αρ. 181/2020 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας,

Μετά από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Στην παρ. 2 του άρθρου 2 του π.δ. 156/2004, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του π.δ. 123/2014, προστίθεται εδάφιο με το εξής περιεχόμενο:

«Το διακοσμητικό κορδόνι στον γιακά της τηβέννου των Παρέδρων της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου και των Παρέδρων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που έχουν ήδη αποσπασθεί μέχρι την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων του π.δ. 1/2019 (Α' 1), στην Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι μωβ χρώματος».

Άρθρο 2

Στο άρθρο 3 του π.δ. 156/2004, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του π.δ. 123/2014, προστίθεται παράγραφος με το εξής περιεχόμενο:

«Ως τήβεννος των ασκούντων καθήκοντα Γραμματέα στα Τμήματα ορίζεται το ίδιο ως άνω περιγραφόμενο ένδυμα».

Άρθρο 3**Έναρξη Ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Δικαιοσύνης αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 30 Νοεμβρίου 2020

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ